

III. Przegląd prawodawstwa

1. Prawo konstytucyjne

(za 1927 rok)

Rok 1927 nie zaznaczył się zmianami polskiego prawa konstytucyjnego. Główna działalność ustawodawcza koncentrowała się na dziedzinie prawa administracyjnego w formie • rozporządzeń Prezydenta Rzpltej z mocą ustawy, wydawanych na podstawie ustawy upoważniającej z 2 sierpnia 1926 r., względnie (po rozwiązaniu Sejmu i Senatu) na podstawie art. 44-go naszej Konstytucji.

Ze stanowiska prawa konstytucyjnego zasługuje na uwagę konflikt, jaki nastąpił pomiędzy Sejmem a Rządem w sprawie interpretacji ostatniego zdania art. 44-go naszej Konstytucji, dotyczącego prawa uchylania przez Sejm rozporządzeń z mocą ustawy. Zdanie to brzmi w sposób następujący: „Rozporządzenia te tracą moc obowiązującą, jeżeli nie zostaną złożone Sejmowi w ciągu dni 14 po najbliższem posiedzeniu Sejmu lub jeżeli po złożeniu ich Sejmowi zostaną przez Sejm uchylone”.

Otóż powstało pytanie, w jakiej „formie” może nastąpić uchylenie rozporządzenia (z mocą ustawy) przez Sejm? Sejm 19 września 1927 r. powziął niemal jednomyślnie „uchwałę”, uchylającą rozporządzenie Prezydenta o prawie prasowem. Rząd uchwały tej nie ogłosił, motywując to tem, że uchylenie rozporządzeń Prezydenta może nastąpić tylko w formie „ustawy”, że zresztą ogłaszania „uchwał” Sejmu w Dzienniku Ustaw nie przewiduje odnośna ustawa 1919 r. (o wydawaniu Dziennika Ustaw).

W zeszycie poprzednim „Ruchu”, w ankiecie na temat dekretu prawnego wyraziłem zapatrywanie, że interpretacja Marszałka Sejmu jest bardziej uzasadniona i że Rząd powinien był ogłosić uchwałę Sejmu o charakterze ustawodawczym

w Dzienniku Ustaw. Ponieważ jednak Rząd uchwały Sejmu nie ogłosił, przeto powstał w sądownictwie pewien zamęt, gdyż niektóre sądy stanęły na stanowisku, iż dekret prasowy nie obowiązuje, inne zaś (przeważnie), że dekret prasowy obowiązuje.

W celu wyjaśnienia sytuacji prawnej wydane zostało Rozporządzenie Prezydenta (z mocą ustawy) z dn. 28 grudnia 1927 roku (D. U. Nr. 118), zmieniające prawo prasowe w niektórych punktach nieistotnych. Rozporządzenie to nakłada na Ministra Sprawiedliwości obowiązek ogłoszenia w Dzienniku Ustaw całego tekstu t. zw. dekretu prasowego z uwzględnieniem zmian, zawartych w rozporządzeniu obecnym. Wobec tego obecnie moc obowiązująca dekretu prasowego zdaje się nie ulegać wątpliwości.

Niemal równocześnie wydane zostało rozporządzenie Prezydenta (z mocą ustawy) z dn. 23 grudnia 1927 r. (D. U. Nr. 3 z 1928 r.) w sprawie wydawania Dziennika Ustaw. Rozporządzenie to wymienia w art. 1-szym te akty prawne, które winny być ogłaszane w Dzienniku Ustaw, a w art. 4-tym powiada: „W razie podniesionych wątpliwości, czy akt podpada pod postanowienia art. 1, rozstrzyga Rada Ministrów”.

To ostatnie zastrzeżenie wzmocnia stanowisko Rządu w sprawie dekretu prasowego, jednakże nasuwa pewne wątpliwości ze stanowiska prawa konstytucyjnego. Artykuł 44-ty bowiem naszej Konstytucji powiada: „Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawy wraz z odpowiednimi ministrami i zarządza ogłoszenie ich w Dzienniku Rzeczypospolitej”. Czy powyższe rozporządzenie Prezydenta w sprawie wydawania Dziennika Ustaw nie jest uszczupleniem praw Prezydenta, zastrzeżonych w Konstytucji?

Pewne wątpliwości konstytucyjne wzbudza również Zarządzenie Prezydenta Rzpltej z dn. 3 grudnia 1927 r. o wyborach do Sejmu i Senatu. Wątpliwości te idą w dwóch kierunkach: 1) Według art. 26-go naszej Konstytucji termin wyborów winien być oznaczony w orędziu Prezydenta o rozwiązaniu Sejmu i Senatu; tymczasem mieliśmy dwa zarządzenia Prezydenta odrębne, z których pierwsze z dn. 28 listopada 1927 r. zawiadamiało Prezydium obu Izb o ich rozwiązaniu, a drugie z d. 3 grudnia 1927 r. ustanowiło termin wyborów. 2) Według art. 26-go Konstytucji wybory odbędą się w ciągu 90 dni od dnia rozwiązania; tymczasem rozwiązanie nastąpiło 28 listopada 1927, a termin wyborów do Sejmu został ustanowiony na 4 marca 1928 r.

Wprawdzie Zarządzenie Prezydenta powołuje się na art. 13-ty ordynacji wyborczej do Sejmu (z 1922 r.), który mówi: „Wybory, zarządza Prezydent Rzpltej najpóźniej w tydzień po wygaśnięciu mandatów poprzedniego Sejmu, o ile nie znajdzie zastosowanie art. 26 Konstytucji”. Zważyć jednak należy, że artykuł przytoczony w punkcie pierwszym jest już dzisiaj nieaktualny, ponieważ według obecnego (zmienionego w sierpniu 1926 r.) brzmienia art. 26-go Konstytucji żywot Sejmu i Senatu kończy się zawsze rozwiązaniem przez Prezydenta, bądź po upływie czasu, na który zostały wybrane, bądź przed upływem tego czasu. Obecnie więc nie może nastąpić „wygaśnięcie” mandatów ipso iure, o czym mówił art. 13-ty ordynacji wyborczej. Zresztą art. 13-ty ordynacji powiada: „o ile nie znajdzie zastosowania art. 26-ty Konstytucji”. Otóż rozwiązanie Sejmu i Senatu przez Prezydenta dn. 28 listopada 1927 r. było właśnie zastosowaniem art. 26-go Konstytucji, a więc przewidziany na początku art. 13-go Ordynacji „tydzień” nie powinien tu wchodzić w grę.

Powyższe wątpliwości prawno-konstytucyjne — a możnaby je uzupełnić wątpliwościami, związanymi ze zwoływaniem i odraczaniem Sejmu i Senatu w ostatnim roku kadencji parlamentarnej — świadczą ponownie, jak bardzo potrzebny jest naszemu ustrojowi politycznemu Trybunał Konstytucyjny, któryby stał na straży idei praworządności.

Prof. Dr. A. Peretiatkowicz.

2. Prawo administracyjne

(za 1927 rok)

1. Granice Państwa.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23. grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) postanawia, że granicę Państwa stanowi linja graniczna, ustalona w sposób, przewidziany przez umowy międzynarodowe, oddzielająca obszar Rzeczypospolitej Polskiej od obszaru państw sąsiednich, lub linja, oddzielająca polskie morze przybrzeżne od morza pełnego. W celu zabezpieczenia ochrony granic ustala się na całej przestrzeni granic Państwa: a) pas drogi granicznej, b) strefę nadgraniczną, c) pas graniczny.

2. Godła państwowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 115).

3. Podział terytorialny.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. lutego 1927 r. o zniesieniu powiatu Witkowskiego w województwie poznańskim (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 130) zniósło powiat Witkowski w województwie poznańskim i obszar jego włączyło do powiatów gnieźnieńskiego i wrzesińskiego.

4. Trybunał Kompetencyjny.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. kwietnia 1927 r. w sprawie regulaminu Trybunału Kompetencyjnego (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 373), wydane na mocy art. 28 ustawy z dnia 25. listopada 1925 r. o Trybunale Kompetencyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 897) zawiera dołączony do tegoż regulamin T. K., uchwalony przez ogólne zgromadzenie tegoż Trybunału.

5. Rada Prawnicza.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23. marca 1927 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o utworzeniu Rady Prawniczej (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 234) zmieniło art. 5 rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 sierpnia 1926 o utworzeniu Rady Prawniczej (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 466) na brzmienie następujące: „Minister, w którego zakresie działalności opracowano projekt ustawy lub rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, może przekazać go Radzie Prawniczej, jeżeli uważa za potrzebne zasięgnąć opinii co do zgodności projektu z Konstytucją lub z całością obowiązującego ustawodawstwa i pod względem techniki ustawodawczej. — Przekazania projektu Radzie Prawniczej może zażądać również Prezes Rady Ministrów lub w porozumieniu z nim Minister Sprawiedliwości, bądź też Rada Ministrów”.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23. marca 1927 r. w sprawie zmiany regulaminu Rady Prawniczej (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 235).

6. Organizacja władz.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. kwietnia 1927 r. o utworzeniu Komisji Nadzwyczajnej do walki z nadużyciami, naruszającymi interesy Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 369) ustanowiło taką Komisję, składającą się z przewodniczącego i czterech członków, mianowanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów z pośród sędziów i prokuratorów cywilnych i wojskowych, oraz członków Kollegjum Najwyższej Izby Kontroli.

W zakres czynności Komisji Nadzwyczajnej wchodzi wykrywanie i dochodzenie wszelkich czynów karygodnych, zdziałanych z naruszenia interesów Państwa w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych, monopolach oraz zakładach, fundacjach, stowarzyszeniach i spółkach, działających z udziałem finansowym Skarbu Państwa, bądź korzystających z jego gwarancji lub pomocy finansowej, tudzież śledztwo w takich sprawach. Zakres czynności Komisji nie obejmuje zakładów, fundacyj i stowarzyszeń, służących wyłącznie celom religijnym lub naukowym.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19. stycznia 1927 r. w sprawie ustanowienia urzędu Ministra Poczt i Telegrafów (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 26) ustanowiło urząd Ministra Poczt i Telegrafów. Prawa i obowiązki, dotyczące państwowego zarządu poczt i telegrafów oraz spraw budowy, utrzymania i zarządu państwowych budynków poczt, telegrafu i telefonu, które na zasadzie art. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. w sprawie ustanowienia urzędu Ministra Komunikacji (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 567) przeszły do zakresu działania Ministra Komunikacji, przechodzą na Ministra Poczt i Telegrafów. Zakres działania Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów, ustanowionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18. stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9, poz. 85), przechodzi na Ministra Poczt i Telegrafów.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 337) nazwę „Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych” zmieniono na nazwę „Minister Rolnictwa”, a nazwę „Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych” na nazwę „Ministerstwo Rolnictwa”.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10. stycznia 1927 r. w sprawie wcielenia Głównego Urzędu Likwidacyjnego do Ministerstwa Skarbu (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 27) postanowiło,

że Główny Urząd Likwidacyjny wciela się do Ministerstwa Skarbu. Określony w obowiązujących ustawach i rozporządzeniach zakres działania Głównego Urzędu Likwidacyjnego i Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego przechodzi na Ministra Skarbu.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28. stycznia 1927 r. o uchyleniu rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie utworzenia Rady Naczelnej Wychowania Fizycznego i Przynasobienia Wojskowego oraz Wojewódzkich i Powiatowych Komitetów Wychowania Fizycznego i Przynasobienia Wojskowego (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 77).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 454) o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencji urzędów górniczych w tychże sprawach urzędom wojewódzkim.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8. kwietnia 1927 r. o wydziałach i urzędach śledczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 358) postanowiło, że przy niektórych komendach powiatowych policji państwowej i komendach miast wydzielonych będą w miarę potrzeby tworzone wydziały śledcze, a przy komendach wojewódzkich urzędy śledcze. Zadaniem wydziału śledczego jest zapobieganie przestępstwom i ich dochodzenie. Zadaniem urzędów śledczych jest instruowanie i koordynacja czynności wydziałów śledczych i innych jednostek policyjnych na terenie województwa w zakresie służby śledczej oraz czynności rejestracyjno-pościgowe, a w szczególnie ważnych wypadkach również dochodzenie przestępstw.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 20. czerwca 1927 r. o organizacji i zakresie działania izb skarbowych i podległych izbom urzędów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 588), wydane na podstawie art. 12, 13 i 15 ustawy z dnia 31. lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 65, poz. 391) oraz ustawy z dnia 17. lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) określa zakres działania i ustrój Izb skarbowych (podział na wydziały), urzędów skarbowych podatków i opłat skarbowych, urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych i kas skarbowych.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 12. września 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o organizacji urzędów dróg wodnych (Dz. U. R.

P. Nr. 82, poz. 728) postanowiło, że w miejsce dotychczasowych dyrekcji dróg wodnych w Warszawie i w Wilnie oraz podległych im zarządów zostają powołane niezespolone z władzami administracyjnymi I i II instancji dyrekcje dróg wodnych w Krakowie, w Warszawie, w Toruniu i w Wilnie oraz podległe tym dyrekcjom zarządy dróg wodnych.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8. marca 1927 r. o utworzeniu Okręgowych Dyrekcji Robót Publicznych w urzędach wojewódzkich w Stanisławowie i Tarnopolu (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 231) wyłączyło (z pewnemi wyjątkami) sprawy administracji technicznej II instancji na obszarze województw stanisławowskiego i tarnopolskiego z zakresu działania Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych przy Urzędzie Wojewódzkim we Lwowie i przydzieliło je nowoutworzonym Okręgowym Dyrekcjom Robót Publicznych w urzędach wojewódzkim w Stanisławowie i Tarnopolu.

7. Postępowanie administracyjne.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. września 1927 r. o nakazach karnych w postępowaniu administracyjnym na obszarze województw krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 726) wprowadza na obszarze tych województw nakaz (osąd) karny jako instytucję ogólną, podczas gdy dotychczas była ona tam tylko instytucją, przewidzianą w poszczególnych ustawach specjalnych.

Powiatowe władze administracji ogólnej w razie otrzymania doniesienia od władz lub organów urzędowych, mogą za przestępstwa, przekazane ich orzecznictwu, nakładać kary bez przeprowadzenia postępowania, w drodze nakazu karnego, jeżeli uważają za stosowne wymierzyć karę aresztu na czas nie przekraczający dni trzech lub karę pieniężną nie wyższą od 50 złotych.

8. Sprawy urzędnicze.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23. marca 1927 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26. czerwca 1924 r. o ustanowieniu tabeli stanowisk we władzach i urzędach państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 236) dodało stanowisko „Szef Biura Prawnego Prezesa Rady Ministrów” (stopień służbowy V. i IV.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomentowania) i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11. lipca 1927 r. w sprawie należności za podróże służbowe, delegacje (odkomentowania) i przeniesienia, odbywane poza granicami Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 579).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. sierpnia 1927 r. w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz osób wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 632).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 112, poz. 948) zmieniające rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. sierpnia 1927 r. w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz osób wojskowych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 699) zmieniające rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. sierpnia 1927 r. w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów, sędziów, i prokuratorów oraz osób wojskowych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26. listopada 1927 r. w sprawie jednorazowego zasiłku dla emerytów, wdów i sierót (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 902).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17. października 1927 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska I. kategorii w niektórych gałęziach fachowych działu Ministerstwa Rolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 878).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29. sierpnia 1927 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska techniczne I. kategorii w dziale Ministerstwa Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 715).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17. października 1927 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia etatowych pracowników kolei państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 860).

9. Sprawy samorządowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5. kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 300) w sprawie częściowej zmiany art. 6 ustawy z dnia 30. stycznia 1920 r.

o zniesieniu Sejmu i Wydziału Krajowego b. Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanowiło, że preliminarz dochodów i wydatków Tymczasowego Wydziału Samorządowego zatwierdza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu po wysłuchaniu opinji zainteresowanych Ministrów.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10. lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 356) wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o przekazaniu wojewodom, działającym w porozumieniu z prezesami izb skarbowych oraz wydziałom powiatowym niektórych niektórych uprawnień z ustawy z dnia 11. sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10. lutego 1927 r. o uprawnieniu wojewodów do rozstrzygania odwołań od wymiaru danin komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 357).

Ustawa z dnia 14. marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 298) o zmianie rozporządzenia Ministra b. Dz. Pruskiej z dnia 12. sierpnia 1921 r. o wyborach do sejmików wojewódzkich (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 491) postanowiła, że wojewódzkie związki komunalne poznański i pomorski obejmują każdy z osobna terytorjum odnośnego województwa, jako okręgu administracji państwowej. Oprócz członków sejmików wojewódzkich wybierają sejmiki powiatowe i właściwe rady miejskie zastępców w ilości, równającej się liczbie wybranych członków. Zastępcę powołuje przewodniczący sejmiku do pełnienia czynności w przypadkach opróżnienia się mandatu członka sejmiku. Powołany zastępca pełni czynności tylko do najbliższych wyborów. — Członkowie sejmiku wojewódzkiego i ich zastępcy wybierani są na 4 lata. Sejmik wojewódzki powinien być zwołany conajmniej raz w roku, pozatem wtedy, kiedy zajdzie tego potrzeba. Wojewoda zwołuje sejmik wojewódzki z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych; on też otwiera go, odracza i zamyka. Zwołanie sejmiku powinno nastąpić co najmniej na dwa tygodnie przed terminem posiedzenia. Termin posiedzenia sejmiku powinien być ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa. Wszystkich członków wydziału wojewódzkiego wybiera sejmik wojewódzki z pośród osób, posiadających warunki obieralności. Oprócz członków wydziału wojewódzkiego wybiera sejmik wojewódzki taką samą ilość zastępców.

Przewodniczący sejmiku wojewódzkiego i zastępca prze-

wodniczącego może być wybrany również przewodniczącym lub zastępcą przewodniczącego wydziału wojewódzkiego.

Dotychczasowe sejmiki wojewódzkie i wydziały wojewódzkie w województwie poznańskim i pomorskim pełnią swe czynności aż do ukonstytuowania się nowych.

(Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11. maja 1927 r. o jednolitym tekście rozporządzenia Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 12. sierpnia 1921 r. o wyborach do sejmików wojewódzkich (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 421).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4. sierpnia 1927 r. o regulaminie wyborczym, obowiązującym przy przeprowadzaniu wyborów członków sejmików wojewódzkich i członków wydziałów wojewódzkich oraz odnośnych zastępców w województwach poznańskim i pomorskim (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 707).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29. sierpnia 1927 roku o ustaleniu liczby członków wybieranych przez sejmik powiatu gnieźnieńskiego wiejskiego do poznańskiego sejmiku wojewódzkiego i przez sejmik powiatu morskiego do pomorskiego sejmiku wojewódzkiego (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 702).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17. września 1927 r. o rozwiązaniu sejmiku wojewódzkiego w Poznaniu (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 753).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17. września 1927 r. o rozwiązaniu sejmiku wojewódzkiego w Toruniu (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 754).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339) postanawia, że nazwy „Komunalna kasa oszczędności” mogą używać wyłącznie kasy, zorganizowane na zasadach tego rozporządzenia. Komunalne kasy oszczędności są zakładami komunalnymi o własnej osobowości prawnej. Zadaniem komunalnych kas oszczędności jest ułatwiać gromadzenie oszczędności i ich oprocentowanie oraz uprzystępniać ludności tani kredyt.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 448) o utworzeniu komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego oraz częściowej zmianie ustawy z dnia 11. sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i częściowej zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. czerwca 1927 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

10. Cudzoziemcy.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18. listopada 1927 r. o pobycie cudzoziemców na niektórych obszarach Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 107, poz. 917) postanowiło, że cudzoziemcy, nie posiadający dowodów osobistych, przewidzianych w ust. 1 art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) mogą wjeżdżać na obszar województw: lwowskiego, nowogródzkiego, poleskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, wileńskiego i wołyńskiego, oraz powiatów: augustowskiego, grodzieńskiego, sejneńskiego i suwalskiego województwa białostockiego i przebywać czasowo na tych obszarach tylko za uprzednim zezwoleniem. Zezwolenia te wydają wojewódzkie władze administracji ogólnej, właściwe dla obszaru, na który cudzoziemiec chce wjechać. — Uprawnienie do wydawania tych zezwoleń może być w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych przekazywane powiatowym władzom administracji ogólnej.

11. Prawo prasowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 10. maja 1927 r. o prawie prasowym (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 398) stoi na gruncie zasady, że prasa jest wolna, a podlega tylko ograniczeniom, przewidzianym w tem rozporządzeniu oraz w ustawach karnych. Drukami są wszelkie wytwory graficzne, odbite sposobem mechanicznym lub środkami chemicznymi. Czasopismami są druki, nie mające tworzyć zamkniętej całości, ukazujące się przynajmniej raz na trzy miesiące, choćby w nierównych okresach czasu, pod jednym tytułem, w bieżących numerach (zeszytach). — Za rozpowszechnianie druku uważa się również wystawianie go w miejscu publicznie dostępnem. Rozporządzenie to stosuje się do wszelkich druków, przeznaczonych do rozpowszechniania, z wyjątkiem papierów wartościowych, druków przeznaczonych wyłącznie do użytku domowego lub towarzyskiego i t. d. — Na każdym druku (oprócz wyjątków) powinien być wskazany zakład i miejsce odbicia, nakładca i miejsce wydania, a przy czasopismach, zamiast nakładcy — wydawca druku.

Zarządzający zakładem, w którym druk jest odbijany, winien niezwłocznie po odbiciu pierwszych egzemplarzy dostarczyć właściwej władzy administracyjnej I instancji bezpłatnie trzy egzemplarze obowiązkowe druku z wymieniem

liczby egzemplarzy nakładu. Druki można rozpowszechniać niezwłocznie po dostarczeniu egzemplarzy obowiązkowych właściwej władzy administracyjnej. — Prócz egzemplarzy obowiązkowych zarządzający zakładem, w którym druk odbito, winien dostarczyć bezpłatnie dla celów bibliotecznych oraz dla celów urzędowej rejestracji liczbę egzemplarzy każdego druku, określoną rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych; liczba tych egzemplarzy nie może przewyższać dziesięciu.

Na każdym egzemplarzu *czasopisma*, oprócz danych powyżej wskazanych, powinien być wskazany numer kolejny oraz redaktor odpowiedzialny. Redaktor odpowiedzialny odpowiada za treść czasopisma oraz za niedopełnienie innych obowiązków, wynikających z przepisów tego rozporządzenia. Redaktorem odpowiedzialnym nie może być poseł na Sejm Rzeczypospolitej, członek Senatu Rzeczypospolitej oraz poseł na Sejm Śląski.

Redaktor odpowiedzialny jest obowiązany umieścić bezpłatnie w czasopiśmie nadesłane mu przez urząd państwowy sprostowanie rzeczowe wiadomości podanej w czasopiśmie.

Redaktor odpowiedzialny nie może odmówić umieszczenia bezpłatnie w czasopiśmie nadesłanego i podpisanego przez instytucję publiczną lub prywatną albo przez osobę prywatną sprostowania wiadomości, dotyczącej tej instytucji lub osoby, a wydrukowanej w tem czasopiśmie, jeśli tylko sprostowanie nie zawiera treści karalnej, ogranicza się do przytoczenia okoliczności faktycznych i nie przekracza dwukrotnie objętości prostowanej wiadomości.

Część II. tego rozporządzenia dotyczy przestępstw prasowych, część III. postępowania i odszkodowania. Orzecznictwo w sprawach prasowych należy wyłącznie do sądów.

W wypadkach, w których należy lub można zarządzić konfiskatę druku, władza administracyjna pierwszej instancji, prokurator lub sąd mogą zarządzić zajęcie druku. Do zatwierdzenia zajęcia jest właściwy sąd.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28. maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 442) w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 r. o prawie prasowym.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25. maja 1927 r. w sprawie oznaczenia w miastach, wydzielonych z powiatów, władz administracyjnych I-ej instancji,

powołanych do wykonywania nadzoru nad prasą, zakładami graficznymi i składami druków (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 443).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. grudnia 1927 r., zmieniające prawo prasowe (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1010).

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 4. lipca 1927 r. w sprawie bezpłatnego dostarczania druków dla celów bibliotecznych i urzędowej rejestracji (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 595).

(Liczba egzemplarzy druków, dostarczanych przez zakłady graficzne bezpłatnie dla celów bibliotecznych i dla celów urzędowej rejestracji, wynosi dla druków nieperjodycznych siedem, a dla czasopism dziewięć egzemplarzy).

11. Filmy.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23. lipca 1927 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach za rozpatrywanie filmów i wystawianie legitymacji filmowych (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 630).

13. Szkolnictwo.

Ustawa z dnia 2 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 287), zmieniająca art. 1 ustawy z dnia 23. lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 536), zmieniającej art. 112 ustawy z dnia 13. lipca 1920 roku o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) dodała postanowienie następujące: „Studenci wydziałów lekarskich wszystkich uniwersytetów, którzy odbywają swe studia według ustawy z dnia 13. lipca 1920 r., a kończą je w roku 1927, względnie 1928, uzyskają po złożeniu przepisanych egzaminów stopień doktora wszech nauk lekarskich według dawnych przepisów, lecz tylko do 31. grudnia 1928 r.”

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30. maja 1927 r. w sprawie uznania dyplomów Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Lubelskiego (jako warunku dopuszczenia do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 531).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3. czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 556) o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10. sierpnia 1922 r. w przedmiocie Liceum Krzemienieckiego postanawia, że zarząd Liceum Krzemienieckiego sprawuje wizytator Liceum Krzemienieckiego z pomocą

kierownika pedagogicznego (w zakresie spraw szkolnych i wychowawczych) oraz zarządcy dóbr (w zakresie spraw gospodarczych). Określa skład i zadania Rady Pedagogicznej i Kuratorjum Liceum Krzemienieckiego.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10. sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 655) w sprawie oznaczenia terminu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19. marca 1926 r. o zmianie okręgów szkolnych warszawskiego i krakowskiego (termin: 1. paźdz. 1927 r.).

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24. lutego 1927 r. o zmianie granic okręgów szkolnych białostockiego, poleskiego i wileńskiego (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 157) wydzieliło z obszaru okręgów szkolnych białostockiego i poleskiego obszar obejmujący województwo nowogródzkie i włączyło go do okręgu szkolnego wileńskiego.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24. sierpnia 1927 r. o zniesieniu okręgu szkolnego białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 711) postanowiło, że okręg szkolny białostocki znosi się i włącza do okręgu szkolnego warszawskiego.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30. maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 463) w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 13. grudnia 1921 r. o utworzeniu ludy szkolnej okręgowej łódzkiej.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30. maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 463) w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 5. maja 1922 r. o utworzeniu rady szkolnej okręgowej pomorskiej.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30. maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 465) w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 9. stycznia 1923 r. o utworzeniu rady szkolnej okręgowej poznańskiej.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 5. września 1927 r. w sprawie utworzenia rady szkolnej okręgowej warszawskiej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 764).

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24. grudnia 1926 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie administracji szkolnej w części powiatu nowotarskiego, stanowiącej poprzednio powiat spisko-orawski (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz.

79 z r. 1927) postanowiło, że na okres przejściowy do czasu ukończenia kadencji działającej obecnie rady szkolnej powiatowej w Nowym Targu skład uzupełnia się przez dobranie, jako przedstawicieli ludności części powiatu nowotarskiego, stanowiącej poprzednio powiat spisko-orawski, dwóch członków i jednego zastępcy, wyznaczonych przez kuratora okręgu szkolnego z pośród 5 osób, zaleconych przez radę szkolną powiatową.

14. Sprawy wyznaniowe.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9. grudnia 1926 r. o nauce szkolnej religii katolickiej (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 9 z roku 1927), postanawia, że zgodnie z art. 120 ustawy konstytucyjnej i z art. XIII. Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską z dnia 10. lutego 1925 r., nauka religii katolickiej jest obowiązkową dla uczniów katolików we wszystkich szkołach (z wyjątkiem szkół wyższych) państwowych, publicznych i samorządowych oraz w szkołach prywatnych, korzystających z zasiłków państwowych lub samorządowych, albo posiadających prawa szkół państwowych lub publicznych.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21. czerwca 1927 r. o utworzeniu okręgów gmin wyznaniowych żydowskich na obszarach powiatów białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego oraz na obszarach województwa nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 566).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. października 1927 roku o uporządkowaniu stanu prawnego w organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 818) — i dołączone do tegoż przepisy o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich, według których żydzi, mieszkańcy Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego, tworzą Związek Religijny, publiczno-prawny. Związek Religijny składa się z gmin. Na jego czele stoi Rada Religijna Gmin Żydowskich.

15. Statystyka ruchu ludności.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. lutego 1927 r. o statystyce ruchu naturalnego ludności (Dz. U.

R. P. Nr. 10, poz. 76) postanowiło, że osoby, prowadzące akty stanu cywilnego względnie księgi metrykalne, obowiązane są z faktów ślubów, urodzeń i zgonów, zarejestrowanych przez nie w aktach stanu cywilnego, względnie w księgach metrykalnych, przesyłać co kwartał właściwej władzy administracyjnej I instancji sprawozdania indywidualne według formularzy, ustalonych rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12. maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 450) w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. lutego 1927 roku o statystyce ruchu naturalnego ludności.

16. Sprawy nazwisk.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8. kwietnia 1927 r. o przekazaniu na obszarze b. zaboru rosyjskiego władzom administracyjnym II instancji uprawnienia do nadawania nazwisk dzieciom nieznanych rodziców (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 325), wydane na zasadzie art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 o aktach (metrykach) urodzenia dzieci nieznanych rodziców na obszarze byłego zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 413), postanowiło, że uprawnienie do nadawania nazwisk dzieciom nieznanych rodziców przekazuje się na obszarze byłego zaboru rosyjskiego władzom administracyjnym II instancji.

17. Sprawy wojskowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26. sierpnia 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 687) postanawia, że z chwilą wybuchu wojny, ogłoszenia mobilizacji ogólnej albo częściowej, albo w interesie obrony Państwa, stwierdzonym uchwałą Rady Ministrów, Państwo ma prawo żądania od wszystkich osób fizycznych i prawnych rzeczowych świadczeń wojennych, potrzebnych bezpośrednio lub pośrednio do obrony Państwa. — Rzeczowe świadczenia wojenne polegają: 1) na odstąpieniu lub ograniczeniu na rzecz Państwa prawa własności, użytkowania, używania, jak również wszelkich innych praw, odnoszących się tak do ruchomości, jak i nieruchomości, jak również na oddaniu na rzecz Państwa nieruchomości do użytku lub swobodnego rozporządzenia; 2) na podporządkowaniu poszczególnych osób fizycznych lub prawnych żądaniom upraw-

nionych do tego władz w zakresie wykonywania przez te osoby ich praw majątkowych lub korzystania przez nie z tych praw. Rzeczowe świadczenia wojenne obejmować mogą również przysługujące wytwory pracy i plody natury.

Za rzeczowe świadczenia wojenne należy się wynagrodzenie. — Osobne rozdziały dotyczą świadczeń przemysłu, świadczeń kolei, świadczeń rolnictwa, świadczeń żeglugi morskiej, świadczeń żeglugi śródlądowej, świadczeń żeglugi powietrznej, świadczeń telegrafów i telefonów.

Do ustanawiania cenników przedmiotów świadczeń wojennych powołane są: wojewódzkie komisje cennikowe i główna komisja cennikowa.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19. sierpnia 1927 r. o rozmiarach kwater stałych i opłatach za kwatery stałe w koszarach lub budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych albo administrowanych (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 705).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11. lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 71, poz. 623) o wynagrodzeniu za kwatery stałe, dostarczone przez zarządy gminne na podstawie art. 12 ustawy z dnia 15. lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 2. czerwca 1927 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych o „Funduszu Kwaterunku Wojskowego” (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 496) postanawia, że „Fundusz Kwaterunku Wojskowego” jest osobą prawną, której siedzibą jest Warszawa. Celem „F. K. W.” jest wznoszenie budynków mieszkalnych na kwatery, utrzymanie i konserwacja tychże budynków i pokrywanie dopłat na rzecz gmin.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12. listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883) — postanawia, że za środki przewozowe w rozumieniu tego rozporządzenia uważa się: wozy z zaprzęgiem zwierzęcym, zwierzęta z uprzężą pociagową, zwierzęta wierzchowe i juczne z rzędem, środki przewozowe wodne, samochody, motocykle, rowery i samoloty. — Do dostarczania na rzecz wojska w czasie pokoju powyższych środków przewozowych są obowiązane w zakresie, określonym tem rozporządzeniem, osoby fizyczne i prawne, mające je w swem władaniu.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8. listopada 1927 r. o obowiązku odstępowania zwierząt pociagowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 559) postanowiło, że od chwili wybuchu wojny lub ogłoszenia mobilizacji potrzebne dla zaopatrzenia armji zwierzęta pociagowe, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery mogą być uzyskane w drodze poboru. Z chwilą wybuchu wojny albo ogłoszenia mobilizacji ogólnej albo częściowej powstaje z mocy samego prawa obowiązek odstępowania Państwu na jego żądanie i za stosownem wynagrodzeniem na własność tych zwierząt pociagowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów, które zostaną w sposób tem rozporządzeniem przepisany uznane za potrzebne i zdatne dla wojska.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 456) w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 25. lipca 1919 r. o osobistych świadczeniach wojennych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15. lipca 1927 r. w sprawie częściowej zmiany ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 599).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10-go czerwca 1927 r. w sprawie uznawania pewnych obszarów i miejscowości za obszary warowne lub rejony umocnione (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 483) postanowiło, że Prezydent Rzeczypospolitej uznaje obszary i miejscowości, posiadające szczególną wagę dla obrony Państwa, za obszary warowne lub rejony umocnione. Do czasu jednolitego ustawowego unormowania będą stosowane dotychczas obowiązujące przepisy i ustawy, dotyczące twierdz.

Obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 15-go lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 603) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 18. lipca 1924 r. o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8-go sierpnia 1927 r. w sprawie statutu oficerskich sądów honorowych (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 834) postanawia, że oficerskie sądy honorowe istnieją dla ochrony godności oficerów i honoru i powołane są do rozpatrywania spraw oficerów o naruszenia godności i honoru, jakoteż do rozpatrywania zatargów, nieporozumień i kolizyj honorowych.

Oficerskie sądy honorowe dzielą się na a) sądy honorowe dla oficerów młodszych, b) sądy honorowe dla oficerów sztabowych, c) sądy honorowe dla generałów.

18. Czerwony Krzyż.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1-go września 1927 r. o Stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż” (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 688).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1-go września 1927 r. o ochronie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 689).

Stowarzyszenie „Polski Czerwony Krzyż” jest jedynym stowarzyszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej działającym na zasadach konwencji genewskiej o polepszeniu losu chorych i rannych w armjach czynnych z dnia 6. lipca 1906 r. oraz konwencji, dotyczącej praw i zwyczajów wojny lądowej w Hadze 1907 r. Stow. „Polski Czerwony Krzyż” pozostaje pod protektoratem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Głównym zadaniem stowarzyszenia „Polski Czerwony Krzyż” jest współdziałanie z instytucjami sanitarno-wojskowymi w czasie wojny i przygotowanie się dla tego współdziałania w czasie pokoju.

Prawo używania znaku i nazwy Czerwonego Krzyża (Krzyża Genewskiego) przysługuje wyłącznie: 1) Stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż”, 2) zagranicznym Stowarzyszeniom Czerwonego Krzyża, przebywającym czasowo na terenie Rzeczypospolitej Polskiej za zezwoleniem władz państwowych, 3) wojskowym władzom sanitarnym. (Również personelowi powyższych stowarzyszeń i władz).

19. Sprawy skarbowe.

Monopole i przedsiębiorstwa państwowe.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31. sierpnia 1927 r. o organizacji Straży Celnej (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 716), wydane na podstawie art. 4 i 11 ustawy z dnia 31. lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777). Straż celna, powołana do celnej ochrony granic i zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy, jest organem wykonawczym władz celnych, podległym Ministrowi Skarbu. Straż celna tworzy umundurowany i uzbrojony korpus, zorganizowany pod względem dyscypliny na sposób

wojskowy. Straż celna tworzy organizacyjnie naczelny inspektorat, inspektoraty okręgowe, inspektoraty, komisarjaty i placówki.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. grudnia 1927 r. w sprawie wykupu maszyn, narzędzi, materiałów i fabrykatów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 1000) postanowiło, że byli fabrykanci wyrobów tytoniowych, w których posiadaniu znajdują się jeszcze maszyny, narzędzia i materiały, służące bezpośrednio do fabrykacji wyrobów tytoniowych, obowiązani są w terminie do dnia 31. marca 1928 roku przedmioty te wywieźć zagranicę lub sprzedać je Skarbowi Państwa w drodze dobrowolnego porozumienia się.

(Poprzednio rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10-go maja 1927 r. w sprawie rejestracji maszyn i narzędzi służących bezpośrednio do fabrykacji wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 459).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26. marca 1927 r. o monopolu spirytusowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 289). Równocześnie z wejściem w życie tego rozporządzenia utraciła moc obowiązującą ustawą z dnia 31. lipca 1924 roku o monopolu spirytusowym wraz z jej późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 5. lipca 1927 r. o wolnych składach soli (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 613) postanawia, że Ministerstwo Skarbu może zezwolić na wniosek izby skarbowej i biura sprzedaży soli na prowadzenie wolnych składów soli w tych miejscowościach, w których takie składki są pożądane ze względów gospodarczych i handlowych.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19. września 1927 roku w sprawie ustalenia kompetencji władz skarbowych do nadawania i cofania koncesyj na sprzedaż wyrobów tytoniowych (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 794) postanowiło, że prawo nadawania koncesyj na detaliczne sprzedaże wyrobów tytoniowych przysługuje władzom skarbowym I instancji, tj. urzędom skarbowym akcyz i monopolów państw., z wyjątkiem sprzedaży wyrobów tytoniowych specjalnych i importowanych. Koncesje na hurtową sprzedaż wyrobów tytoniowych nadają władze skarbowe II instancji, t. j. izby skarbowe i śląski urząd wojewódzki (wydział skarbowy).

Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz rolnictwa z dnia 10. października 1927 r. w sprawie statutu Państwowej Rady Spirytusowej (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 881).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. marca 1927 r. o wydzieleniu z administracji państwowej przedsiębiorstw państwowych, przemysłowych, handlowych i górniczych oraz o ich komercjalizacji (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 195) postanowiło, że państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe i górnicze mogą być w drodze rozporządzeń Rady Ministrów wydzielone z ogólnej administracji państwowej i uznane za przedsiębiorstwa posiadające samoistną osobowość prawną. Przedsiębiorstwa te będą zarządzane według zasad gospodarki handlowej.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8. kwietnia 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 341) wydzieliło z administracji państwowej „Państwowe Zakłady Naftowe” oraz „Państwowe Gazociągi” i utworzyło z nich przedsiębiorstwo, posiadające samoistną osobowość prawną pod nazwą „Polmin”, Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1. kwietnia 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 321) wydzieliło z administracji państwowej przedsiębiorstwa „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie” na zasadach zawartych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. marca 1927 roku. — Równocześnie utraciło moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. czerwca 1924 r. o nadaniu statutu dla Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 568).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22. kwietnia 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348) wydzieliło z administracji państwowej przedsiębiorstwo „Druga Państwowa Fabryka Związków Azotowych” i uznało je za przedsiębiorstwo, posiadające samoistną osobowość poranną pod nazwą „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Tarnowie”.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22. kwietnia 1927 roku o wydzieleniu z ogólnej administracji państwowej Państwowej Wytwórni Prochu i Materjałów Kruszących w Zagórzowie w pow. Kozienieckim oraz Państwowej Fabryki Karabinów w Warszawie, Państwowej Fabryki Broni Ręcznej w Radomiu, Państwowej Wytwórni Amunicji Działowej i Karabinowej w Skarżysku, tudzież Państwowej Fabryki Sprawdzianów w Warszawie (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 382).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13. maja 1927 r. w sprawie wydzielenia z administracji państwowej przedsiębiorstwa „Żegluga Polska” (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 440).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5-go

listopada 1927 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Banku Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 856).

Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 28. listopada 1927 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Banku Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 113, poz. 966).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25. maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 437) o zmianie niektórych postanowień dekretu z dnia 16. grudnia 1918 r. w przedmiocie przymusowego zarządu państwowego.

20. Pocztowa Kasa Oszczędności.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21-go lutego 1927 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. czerwca 1924 r. o Pocztowej Kasie Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 111). W skład Rady Zawiadowczej P. K. O. wchodzi: a) Prezes Pocztowej Kasy Oszczędności jako przewodniczący Rady Zawiadowczej, b) czterech delegatów rządowych, mianowanych przez Ministra Skarbu, w tem jeden w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, drugi zaś w porozumieniu z Ministrem Poczty i Telegrafów; c) dwóch reprezentantów komunalnych kas oszczędności względnie spółdzielni kredytowych, mianowanych przez Ministra Skarbu po wysłuchaniu w razie potrzeby opinii odnośnych związków rewizyjnych.

21. Prawo przemysłowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7-go czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) uważa za przemysł w rozumieniu tego rozporządzenia wszelkie zatrudnienie zarobkowe lub przedsiębiorstwo, wykonywane samoistnie i zawodowo, bez względu na to, czy jest ono wytwarzające, przetwarzające, handlowe lub usługowe. Cały szereg zatrudnień i przedsiębiorstw rozporządzenie to wylicza, jako nie będące przemysłem w rozumieniu tego rozporządzenia i niepodlegające jego przepisom, jak rolnictwo, ogrodnictwo i leśnictwo, rybołówstwo i łowiectwo, przedsiębiorstwa regulowane przepisami ustaw górniczych, działalność literacką i twórczość artystyczną, apteki itd.

Kto rozpoczyna prowadzenie przemysłu ze stałą siedzibą, nie należącego do przemysłów koncesjonowanych, winien donieść o tem równocześnie władzy przemysłowej I. instancji. Cały szereg wymienionych w tem rozporządzeniu przemysłów

wolno prowadzić dopiero po wykonaniu koncesji, jak wyrób i sprzedaż broni i amunicji, przemysł gospodni (hotele i t. p.), przemysł zastawniczy i t. d. — Kto rozpoczyna prowadzenie samodzielnie rzemiosła, winien równocześnie ze zgłoszeniem wykazać przed władzą przemysłową I. instancji, że posiada zawodowe uzdolnienie do prowadzenia danego rzemiosła.

Zakładami przemysłowymi w rozumieniu tego rozporządzenia są zarówno budowle, lokale, jak wszelkie inne miejsca, służące stale do prowadzenia przemysłu, i to bez względu na to, czy są w tym celu zaopatrzone w maszyny albo w specjalne urządzenia.

Za przemysł okrężny w zrozumieniu tego rozporządzenia uważa się pewne zatrudnienia zarobkowe, wykonywane samoistnie, zawodowo i osobiście bez stałej siedziby przemysłowej. Kto zamierza prowadzić przemysł okrężny, winien uzyskać licencję (pozwolenie) władzy przemysłowej I. instancji, właściwej dla miejsca jego zamieszkania.

Nie wymaga się licencji na przemysł okrężny od tego, kto osobiście lub przez domowników sprzedaje sposobem okrężnym surowe produkty swego gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodniczego itd.

Targi gminne dzielą się na a) targi małe (zwykłe, tygodniowe), b) targi wielkie (powiatowe, wojewódzkie, odpustowe, kiermasze, jarmarki).

Prowadzące samodzielnie przemysł mogą zrzeczać się na zasadzie postanowień tego rozporządzenia w korporacje. Statut korporacji zatwierdza władza przemysłowa wojewódzka, właściwa dla miejsca siedziby korporacji.

Starostowie, a w miastach, w których zostały ustanowione inne władze jako władze administracyjne I. instancji, władze te są władzami przemysłowymi I. instancji. W miastach: Warszawie, Łodzi, Wilnie, Poznaniu, Toruniu, Bydgoszczy i Grudziądzu władzami przemysłowymi I. instancji są z mocy tego rozporządzenia magistraty tych miast w zleconym zakresie działania.

Wojewodowie są władzami przemysłowymi wojewódzkimi (II. instancji).

Władze przemysłowe pierwszej instancji prowadzą rejestry uprawnień przemysłowych. Wzory rejestrów ustala Minister Przemysłu i Handlu.

Prowadzący samoistnie rzemiosło mogą zrzeczać się w wolne cechy, t. j. w wolne korporacje rzemieślników.

Celem stałej reprezentacji zawodowych interesów przemysłu rzemieślniczego ustanawia się izby rzemieślnicze.

22. Sprawy przemysłowe i handlowe.

Izby przemysłowo-handlowe.

Izby rzemieślnicze.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15. lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanowiło, że stałą reprezentację interesów gospodarczych przemysłu i handlu powierza się izbom przemysłowo-handlowym, organizowanym i działającym na podstawie tego rozporządzenia i osobnych dla każdej izby statutów. Pod pojęcie przemysłu i handlu w rozumieniu tego rozporządzenia podpada także górnictwo oraz przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe, pośrednictwa handlowe, nie podpada natomiast rzemiosło. Obszar całego Państwa dzieli się na okręgi Izb przemysłowo-handlowych. Izba jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą publiczno-prawną. Nadzór nad izbami sprawuje Minister Przemysłu i Handlu. Językiem urzędowym Izb jest język polski.

Każda izba posiada osobny statut, którego pierwsza część zawiera regulamin wyborczy, druga — bliższe postanowienia organizacyjne, wyraźnie zastrzeżone statutowi tem rozporządzeniem, oraz inne, nie stojące z tem rozporządzeniem w sprzeczności. — Pierwszą część statutu wyda Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii izb lub odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Drugą część statutu oraz zmiany obu części uchwała izba. Uchwały te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

W skład izby wchodzi radcowie z wyboru i radcowie mianowani przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz mogą wchodzić radcowie kooptowani. Radcowie z wyboru powoływani są na lat 6.

Prezes i wiceprezesi Izby wybierani są na lat 3 z prawem ponownego wyboru. Radcowie Izby tworzą zasadniczo dwie sekcje: przemysłową i handlową, przyczem górnictwo należy do sekcji przemysłowej, a przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe należą do sekcji handlowej. Statut może ustalić większą liczbę sekcji, uwzględniając gałęzie gospodar-

cze o wybitnem znaczeniu w okręgu Izby, jak np. sekcję bankowo-ubezpieczeniową, górniczą, żeglugi.

Przygotowawcze i wykonawcze prace, wynikające z zakresu działania Izby, prowadzi biuro Izby. Składa się ono z płatnych i zasadniczo stałych pracowników z dyrektorem na czele. Dyrektora izby mianuje Minister Przemysłu i Handlu z pośród trzech kandydatów, przedstawionych przez prezydium (zarząd) izby z poza grona jej członków.

Izba może być rozwiązana uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu, jeżeli narusza ustawy, a w szczególności przepisy tego rozporządzenia, lub zagraża interesom Państwa. — W razie rozwiązania izby należy przeprowadzić nowe wybory w ciągu 6 miesięcy. Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami Izby.

W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie tego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Toruniu, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30. listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczenia ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945) postanowiło, że na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem Województwa Śląskiego, ustanawia się dziesięć izb przemysłowo-handlowych z siedzibami: w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu, Lublinie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Wilnie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużenia okresu trwania mandatów członków Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 107).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. listopada 1927 r. o radcach do spraw handlu zagranicznego Polski (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 886) postanowiło, że przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu ustanawia się radców do spraw handlu zagranicznego Polski. Zadaniem radców tych jest informowanie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a ponadto radcowie, osiedli zagranicą, informują polskich przedstawicieli dyplomatycznych i konsularnych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. listopada 1927 r. o popieraniu naftowego ruchu wiertniczego (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 885) przyznaje ulgi przedsiębiorstwom naftowym, które w ciągu 10 lat od daty wejścia w życie tego rozporządzenia podejmą się wierceń poszukiwawczych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. maja 1927 r. o pomiarze morskich statków handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 422).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24. listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 906) w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. maja 1927 r. o pomiarze morskich statków handlowych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17. listopada 1927 r. o wystawach i targach gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 884) postanawia, że na urządzenie wystaw oraz targów (jarmarków, kiermaszów) gospodarczych wymagane jest zezwolenie władzy (właściwego ministra). Uprawnienia te właściwi ministrowie władni są przelewać na władze wojewódzkie administracji ogólnej.

Rozporządzenie to nie ma zastosowania do targów gminnych i do wystaw i targów, urządzanych przez instytucje państwowe.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7. grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 947), wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Min. Robót Publicznych i Min. Pracy i Opieki Społecznej, a zawierające przepisy wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9. grudnia 1927 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Wyznań Relig. i Oświecenia Publicznego, Spraw Wewnętrznych, Robót Publicznych, Spraw Wojskowych oraz Komunikacji w sprawie umiejętności zawodowej do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 943).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28. listopada 1927 r. w sprawie wykonywania czynności komiwojażerów i samodzielnych agentów handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 944), wydane na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14. grudnia 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religij-

nych i Oświecenia Publicznego w sprawie ustalenia, w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1044), wydane na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14. grudnia 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie ustalenia, w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód odpowiedniej kwalifikacji do kierowania praktycznym kształceniem terminatorów (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1015), wydane na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12. grudnia 1927 r. o ustanowieniu izb rzemieślniczych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 1003) postanowiło, że na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem województwa śląskiego, ustanawia się siedemnaście izb rzemieślniczych z siedzibami: w Warszawie, Włocławku, Łodzi, Kielcach, Białymstoku, Lublinie, Krakowie, Lwowie, Stanisławowie, Tarnopolu, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Wilnie, Nowogródku, Brześciu nad Bugiem i Łucku.

Ustawa z dnia 16 lutego 1927 r. o Komitecie Floty Narodowej (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 206) ustanowiła Komitet Floty Narodowej w celu skoordynowania działalności poszczególnych instytucyj, grup społecznych oraz osób, dążących do utworzenia polskiej floty morskiej. Równocześnie utraciły moc obowiązującą przepisy ustawy z dnia 26. marca 1920 r. o Komitecie Floty Narodowej (Dz. U. R. P. z r. 1920 Nr. 32, poz. 187).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. września 1927 r. o Państwowym Instytucie Eksportowym (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 739) powołało do życia Państwowy Instytut Eksportowy, podległy Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. czerwca 1927 r. o Państwowym Instytucie Geologicznym (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 574) postanawia, że P. I. G. jest zakładem naukowo-badawczym, mającym na celu wykonywanie badań geologicznych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb gospodarczych Państwa. —

P. I. G. podlega bezpośrednio Ministrowi Przemysłu i Handlu. Siedzibą Instytutu jest Warszawa.

23. Sprawy sanitarne.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. czerwca 1927 r. o wykonywaniu praktyki dentystycznej (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 476) postanowia, że praktykę lekarsko-dentystyczną, polegającą na wykonywaniu wszelkich zabiegów lekarsko- i techniczno-dentystycznych, mogą się zajmować osoby, które: 1) są obywatelami Państwa Polskiego, 2) a) posiadają dyplom lekarski, wydany lub uznany przez jeden z polskich uniwersytetów państwowych, lub b) dyplom lekarsko-dentystyczny, wydany lub uznany przez Państwowy Instytut Dentystyczny, 3) odbyły jednoroczną praktykę przygotowawczą w czasie trwania studjów lub po ich ukończeniu. Warunki odbywania praktyki przygotowawczej określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Do chwili wydania tego rozporządzenia osoby te zwolnione są od obowiązku odbycia praktyki przygotowawczej.

Poza tem mogą zajmować się wykonywaniem praktyki lekarsko-dentystycznej osoby, które posiadają dyplomy lekarskie (ogólne) i lekarze-dentyści, posiadający dyplomy względnie aprobaty rosyjskie i niemieckie, uzyskane do oznaczonych dni.

Nadto Minister Spraw Wewnętrznych może przyznać prawo wykonywania praktyki lekarsko-dentystycznej w Państwie Polskiem na określony przeciąg czasu osobom, które powołane zostały przez władze państwowe z zagranicy jako profesorowie wyższych szkół państwowych, względnie Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie, nie są w możności niezwłocznie wykazać dowodnie, że posiadają wymagane warunki lub nie są jeszcze obywatelami Państwa Polskiego lub nie odbyły jeszcze jednorocznej praktyki przygotowawczej, poczyniły jednak u władz odpowiednich starania, potrzebne celem usunięcia braków, a także osobom, które przez zamążpójście za cudzoziemców utraciły obywatelstwo polskie, o ile przed zamążpójściem zajmowały się wykonywaniem praktyki lekarsko-dentystycznej w Państwie Polskiem, — z zastrzeżeniem prawa wzajemności. Rozporządzenie to normuje nadto wykonywanie czynności techniczno-dentystycznych.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29. stycznia 1927 r. o taksie aptekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 138). (Równocześnie utraciły moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6. kwietnia 1926 r. i z dnia 1. lipca 1926 r. w sprawie taksy aptekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 240 i Nr. 68, poz. 402).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15. lutego 1927 r. o powołaniu urzędu Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do spraw walki z epidemjami (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 198) powołało nadal Urząd Naczel. N. Komisarza do spraw walki z epidemjami na czas do dnia 31. grudnia 1927 r. (Komisarzem tym jest Minister Spraw Wewnętrznych).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. czerwca 1927 r. o Państwowym Zakładzie Higieny (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 477) postanowiło, że istniejące przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zakłady państwowej służby zdrowia, a mianowicie Państwowy Zakład Higieny. Państwowy zakład badania surowic i Państwowy Instytut Farmaceutyczny, łączy się w jeden zakład naukowo-badawczy pod nazwą: „Państwowy Zakład Higieny”. — Zakład ten podlega Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9. września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 861) w celu wykonania ustawy z dnia 29. marca 1926 roku o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publicznych na obszarze b. zaboru rosyjskiego, postanawia, że do szpitali publicznych na obszarze b. zaboru rosyjskiego zaliczyć należy wszystkie szpitale ogólne lub specjalne, nieobliczone na zysk i nieprzeznaczone tylko dla pewnego zawodu lub wyznania, których należności z tytułu zaległych kosztów leczenia ubogich chorych są ściągane w drodze egzekucji administracyjnej. W razie wątpliwości rozstrzyga naczelna w zakresie spraw zdrowia publicznego władza nadzorcza. Koszty leczenia, przypadające do zwrotu szpitalom publicznym, zaliczają się do należności publiczno-prawnych, które, o ile powstały po 1. stycznia 1926 r., ściągane będą w drodze egzekucji administracyjnej na zarządzenie powiatowych władz administracji ogólnej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7. października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 837) w celu wykonania ustawy z dnia 19. marca 1925 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich żydów, będących stałymi mieszkańcami gmin na obszarze b. Królestwa Kongresowego.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 5. maja 1927 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa o ulgach taryfowych przy przejeździe powrotnym z uzdrowisk krajowych (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 388).

24. Ochrona pracy. Inspekcja pracy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 590) określa inspekcję pracy jako organ administracji państwowej, podległy Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a powołany do wykonywania czynności przewidzianych w tem rozporządzeniu. Inspekcji pracy podlegają w zakresie, oznaczonym w tem rozporządzeniu, wszelkie zakłady i przedsiębiorstwa, w których stosowana jest praca najemna, ponadto warsztaty, istniejące przy szkołach zawodowych, i te zakłady, zatrudniające więźniów, które posiadają maszyny o zapędzie mechanicznym. Na kolejach państwowych inspekcji pracy podlegają wszystkie zakłady pracy, w których roboty wykonywane są przez przedsiębiorców prywatnych na zasadzie specjalnej umowy. — Inspekcja pracy jest obowiązana i uprawniona do nadzoru nad przestrzeganiem i wykonywaniem przepisów prawa o ochronie pracy, a w szczególności o ochronie życia, zdrowia i sił pracowników, a przestrzeganiu dobrych obyczajów w stosunkach pracy, o umowie pracy, o zbiorowych umowach pracy, o regulaminie pracy, o czasie pracy, o dniach świątecznych, o urloпах, o pracy młodocianych i umożliwianiu im kształcenia się ogólnego i zawodowego, o pracy kobiet, o przedstawicielstwie pracowników i jego uprawnieniach, o pracy chałupniczej. — W zakładach, podległych ustawom górniczym, z wyjątkiem hut, nadzór nad bezpieczeństwem pracy pod względem technicznym sprawują władze górnicze, natomiast nadzór nad przestrzeganiem przepisów z dziedziny socjalnej ochrony pracy i higieny pracy należy do inspekcji pracy.

W stosunku do warsztatów szkolnych i zakładów zatrudniających więźniów, należy do inspekcji pracy wyłącznie nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy.

Organami inspekcji pracy są: obwodowi inspektorzy pracy, okręgowi inspektorzy pracy, specjalni inspektorzy pracy i Główny Inspektor Pracy oraz podinspektorzy pracy, lekarze inspekcyjni i asystenci inspekcyjni. — Główny Inspektor Pracy podlega bezpośrednio Ministrowi Pracy i Opieki Społecz-

nej i składa mu doroczne sprawozdania z działalności inspekcji pracy, które powinny być ogłaszane drukiem. — Naczelną władzą w zakresie działania inspekcji pracy jest Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc wszelkie sprzeczne z niem przepisy prawne, a w szczególności: dekret o urządzeniu i działalności inspekcji pracy z dnia 3. stycznia 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 5, poz. 90), ustawa o mianowaniu inspektorów przemysłowych z dnia 17. czerwca 1883 r. (Dz. U. p. austr. Nr. 117) w brzmieniu ustawy z dn. 2. marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 125), § 155 ust. 3 ordynacji przemysłowej Rzeszy Niemieckiej w brzmieniu noweli z 27. grudnia 1911 r. (Dz. Ust. Rzeszy 1912 r., str. 139), art. 4 rozporządzenia Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej o urządzeniu inspektoratu pracy w rolnictwie i o załatwianiu zażądań pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi z 15. czerwca 1919 r. (Tygodnik Urzędowy Nacz. Rady Ludowej Nr. 31/98), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16. października 1922 r. o urządzeniu tymczasowem inspekcji pracy na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 885).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. kwietnia 1927 r. o zakresie używania białego i żółtego fosforu przy wyrobie przedmiotów zapalnych (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 380) postanawia, że używanie białego i żółtego fosforu przy wyrobie zapalek lub innych przedmiotów zapalnych jest zakazane.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. czerwca 1927 r. w sprawie produkcji, przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu ołowiu oraz innych związków ołowiu (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 544).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. września 1927 r. o radzie ochrony pracy (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 740) powołało przy Ministrze Pracy i Opieki Społecznej Radę Ochrony Pracy jako organ doradczy i opiniodawczy we wszelkich sprawach z zakresu ochrony pracy, należących do kompetencji Ministra Pracy i Opieki Społecznej, a przede wszystkim w sprawach: najmu pracy, czasu pracy, urlopów pracowniczych, pracy młodocianych, pracy kobiet, bezpieczeństwa i higieny pracy, pracowniczego ruchu zawodowego, przedstawicielstwa pracowniczego, instytucyj pojedynczo-rozjemczych i sądów pracy, inspekcji pracy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. sierpnia 27. r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich

zwalczaniu (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 676) uważa za choroby zawodowe w rozumieniu tego rozporządzenia choroby ostre lub przewlekłe, powstające wskutek wykonywania pewnego zawodu, z istoty danej pracy lub z powodu warunków, wśród których się ona odbywa. — Wykazy tych chorób ustalają w drodze rozporządzeń łącznie Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Pracy i Opieki Społecznej. Obowiązek zgłaszania chorób zawodowych obciąża lekarzy, względnie lekarzy weterynarii. Lekarz powiatowy i inspektor pracy, a o ile chodzi o zakład państwowy, także lekarz odnośnej władzy — przeprowadzają łącznie dochodzenia celem ustalenia rozpoznania choroby i jej pochodzenia. Wydanie stosownych zarządzeń, mających na celu usunięcie przyczyny, wywołującej choroby zawodowe — na podstawie wyników przeprowadzonych dochodzeń należy do powiatowych władz administracji ogólnej i inspektorów pracy, działających łącznie lub oddzielnie w granicach ich kompetencji, stosownie do przepisów, jakie wydadzą wspólnie Minister Spraw Wewnętrznych oraz Minister Pracy i Opieki Społecznej. Rozporządzenie *to* wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w sześć miesięcy po ogłoszeniu, na obszarze zaś Województwa śląskiego — po ogłoszeniu zgody Sejmu Śląskiego na to rozporządzenie. (Rozporządzenie to ogłoszone zostało w dniu 8. września 1927 r.)

25. Opieka społeczna.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 354) postanowiło, że nadzorowi i kontroli według przepisów tego rozporządzenia podlegają stowarzyszenia i związki oraz instytucje i zakłady, których cele należą do zakresu opieki społecznej w myśl art. 2 ustawy z dnia 16. sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 726), niezależnie od formy, w jakiej powstały i niezależnie od nazwy, z wyjątkiem związków publiczno-prawnych i wyznaniowych. Władzami nadzoru, powołanymi do działania w myśl tego rozporządzenia są w pierwszej instancji — starostowie (komisarze rządu, magistraty miast o własnym statucie w b. zab. austr., prezydenci miast wydzielonych z powiatów w b. zaborze pruskim), w drugiej instancji — wojewodowie. Do wykonywania nadzoru nad zakładami opiekuńczymi związków samorządowych, powołane są właściwe władze nadzorcze tych związków. — O ile chodzi

o miasto stołeczne Warszawę, nadzór ten wykonywa Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Min. Spraw Wewnętrznych.

26. Ubezpieczenia społeczne.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) normuje ubezpieczenie pracowników umysłowych 1) na wypadek braku pracy, 2) na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu, 3) na starość, 4) na wypadek śmierci. — Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają pracownicy umysłowi bez różnicy płci, którzy są zatrudnieni u innych osób fizycznych lub osób prawnych prawa prywatnego lub publicznego na obszarze Rzeczypospolitej, ukończyli szesnaście lat życia i nie przekroczyli sześćdziesięciu lat życia, Obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegają mianowani na stałe funkcjonariusze państwowi, pracownicy związków komunalnych, o ile mają zapewnione prawa do uposażenia emerytalnego itd. — Dla wykonywania ubezpieczenia, unormowanego temi rozporządzeniami, tworzy się Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, których ilość, siedzibę i właściwość terytorialną określi Minister Pracy i Opieki Społecznej, tudzież Związek Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych z siedzibą w Warszawie.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 22. grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1016) o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych postanowiło, że dla wykonywania ubezpieczenia tworzy się następujący zakłady: 1) Zakład Ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie, 2) Zakład ubezpieczeń pracowników umysłowych we Lwowie, 3) Zakład ubezpieczeń pracowników umysłowych w Poznaniu, 4) Zakład ubezpieczeń pracowników umysłowych w Królewskiej Hucie.

27. Ochrona rynku pracy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4. czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 472) postanawia, że Rada Ministrów po stwierdzeniu na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej stanu bezrobocia zarządza w drodze rozporządzeń stosowanie przepisów tegoż na całym obszarze Rzeczypospolitej, względnie na pewnych obszarach lub w pewnych gałęziach pracy oraz w teje drodze

zmienia i uchyla te rozporządzenia w całości lub w części. — Na obszarach względnie w gałęziach pracy, objętych powyższymi zarządzeniami (pracodawca może zatrudniać pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego, jedynie po uzyskaniu na to zezwolenia właściwej władzy.

28. Emigracja.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11. października 1927 r. o emigracji (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 799) postanawia, że emigrantem w rozumieniu tego rozporządzenia jest obywatel polski, który opuszcza lub opuścił terytorjum Rzeczypospolitej w poszukiwaniu pracy, lub dla jej wykonywania, lub w celach osadnictwa, albo też udając się do swego małżonka, krewnych i powinowatych, którzy już wyemigrowali poprzednio. Za emigranta uważana będzie również każda osoba, opuszczająca terytorjum Rzeczypospolitej, lub przebywająca poza tem terytorjum razem z emigrantem, a będąca członkiem jej rodziny. Nie są emigrantami: a) personel dyplomatyczny lub konsularny i osoby, które mu towarzyszą, oraz delegaci misyj oficjalnych naukowych, ekonomicznych itp., b) artyści wyjeżdżający na występy gościnne, osoby, biorące udział w kongresach i konkursach, prelegenci i wogóle wszystkie osoby, wyjeżdżające tylko dla dorywczej pracy poza granice Rzeczypospolitej z wyjątkiem robotników sezonowych.

Centralnym organem dla spraw emigracyjnych jest Urząd Emigracyjny podległy bezpośrednio Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Przy Ministrze Pracy i Opieki Społecznej tworzy się Państwową Radę Emigracyjną jako organ doradczy i opiniodawczy.

29. Żebractwo i włóczęgostwo.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. października 1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa (Dz. U. R. P. Nr. 92, DOZ. 823) określa środki zapobiegawcze, poprawcze i karne względem osób, dopuszczających się czynów, przewidzianych w tem rozporządzeniu, a to celem zwalczania żebractwa i włóczęgostwa. Żebrakiem w rozumieniu tego rozporządzenia jest ten, kto zawodowo zajmuje się wypraszaniem dla siebie w jakikolwiek sposób jałmużny. — Włóczęgą w rozumieniu tego rozporządzenia jest ten, kto bez pracy i środków do życia zmienia stale miejsce swego pobytu nie w celu znalezienia pracy.

30. Rozbudowa miast.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372), postanawia, że gminy miejskie, w których ruch budowlany jest w zastoju lub niedostateczny i w których istnieje brak mieszkań, obowiązane są podjąć akcję, mającą na celu poprawę tych stosunków w myśl postanowień tego rozporządzenia. Akcja zapobiegania brakowi mieszkań należy do magistratu, a w większych miastach do Komitetu rozbudowy miasta. Komitet rozbudowy jest urzędem miejskim, podległym magistratowi. Nadzór państwowy nad działalnością magistratu względnie Komitetu rozbudowy w zakresie rozbudowy miasta sprawuje właściwa urzędowa władza nadzorcza.

Komitet rozbudowy składa się najmniej z czterech, a najwyżej z dwunastu członków, powołanych na wniosek magistratu przez radę miejską z pośród osób stale zamieszkałych w mieście. W celu poprawy stosunków mieszkaniowych, a przede wszystkim budowy małych mieszkań i wogóle pomnożenia liczby lokali mieszkalnych w mieście, magistrat względnie komitet rozbudowy popiera inicjatywę zarówno społeczną, jak i prywatną w zakresie ruchu budowlanego oraz prowadzi samodzielną akcję budowlaną. O ile odnośne zadania nie mogą być spełnione w dostatecznej mierze przez zabudowanie gruntów, należących do gminy miejskiej, a nie mających innego przeznaczenia w planie zabudowania, nabywanie gruntów budowlanych drogą umów dobrowolnych, przekazywanie ich przez władze państwowe, nakazy dokończenia budowy itd. — wolno przystąpić do wywłaszczenia na cele mieszkaniowe.

Grunty i zabudowania państwowe, zbędne dla Państwa, leżące w granicach administracyjnych lub w sferze interesów mieszkaniowych miasta, a przeznaczane w planie zabudowania na ogólne potrzeby gminy miejskiej lub innych związków komunalnych, będą tej gminie względnie związkom odstępowane bezpłatnie na podstawie zatwierdzonego programu rozbudowy miasta lub części miasta.

Dla osiągnięcia celów tego rozporządzenia tworzy się 1) Państwowy Fundusz Budowlany. 2) Państwowy Fundusz Rozbudowy Miast. — Z Państwowego Funduszu Budowlanego udziela się pożyczek budowlanych krótkoterminowych oraz na ich konwersję pożyczek długoterminowych amortyzacyjnych.

Państwowy Fundusz Rozbudowy Miast przeznaczony jest na pokrycie różnicy, jaka powstanie pomiędzy udzieloną pożyczką długoterminową, a sumą uzyskaną ze sprzedaży listów zastawnych i obligacyj, w których pożyczka długoterminowa będzie udzielona.

Zarząd Państwowego Funduszu Budowlanego i Państwowego Funduszu Rozbudowy Miast sprawuje Minister Skarbu, któremu przydana jest, jako organ doradczy, Państwowa Rada Rozbudowy Miast. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego. Z chwilą ogłoszenia tego rozporządzenia utraciła moc ustawa z dnia 29. kwietnia 1925 r. o rozbudowie miast (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 346).

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dnia 3. listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 913) w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1-go czerwca 1927 r. o popieraniu rozbudowy i rozwoju gospodarczego miasta i portu Gdyni (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 452).

31. Sprawy drogowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1-go czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 453) o ustalaniu szerokości dróg publicznych na obszarze Rzeczypospolitej, na którym obowiązują przepisy prawa cywilnego, zawarte w tomie X, cz. 1 zb. pr. ces. ros.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20. października 1927 r. o dostarczaniu środków przewozowych dla wykonywania budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 846) — postanowiło, że w wypadkach, gdy organa administracji drogowej, wykonywujące we własnym zarządzie budowę i utrzymanie dróg publicznych i mostów, nie mogą uzyskać w drodze dobrowolnej umowy środków przewozowych niezbędnych dla wykonania tych robót — czy to wskutek odmowy ze strony posiadaczy środków przewozowych, czy wskutek żądania za ich wynajęcie zapłaty wyższej od stosowanej w promieniu 10 km od miejsca robót, może być zarządzone przymusowe dostarczenie odpowiednich dla tego celu środków przewozowych wraz z obsługą, za wynagrodzeniem.

Zarządzenie o przymusowym dostarczaniu środków przewozowych wyda właściwa władza administracyjna I instancji, przytem odnośnie do gmin wiejskich, miejskich i gmin, nie sprawujących funkcyj władzy administracyjnej I instancji, po wysłuchaniu wydziału powiatowego, względnie magistratu.

32. Sprawy wodne.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9-go listopada 1927 r. o regulacji i utrzymywaniu wód spławnych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 882) postanowiło, że jako spławne zostają uznane odcinki wód, wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia.

33. Sprawy budowlane.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 3. grudnia 1926 r. w sprawie tymczasowych przepisów budowlanych na obszarach byłego zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 8) postanowiło, że do wydawania orzeczeń i zarządzeń, których wydawanie według rozporządzenia b. Generał-Gubernatora Warszawskiego z dnia 29. listopada 1916 roku, dotyczącego sporządzania planów zabudowy (Dz. rozp. Gen. Gub. warsz. Nr. 58, poz. 226) należało do naczelnika powiatu bądź Prezydenta policji, są powołani: a) w miastach niewydzielonych z powiatów, tudzież w miejscowościach wiejskich — Starosta, b) w miastach wydzielonych z powiatów z wyjątkiem miast, będących siedzibą urzędów wojewódzkich — Wojewoda, c) w miastach, będących siedzibą urzędów wojewódzkich i w mieście stołecznem Warszawie — Minister Robót Publicznych.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 12. kwietnia 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie udzielania uprawnień do prowadzenia (kierownictwa) robót budowlanych na obszarze województw: warszawskiego, lubelskiego, łódzkiego, kieleckiego, białoostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 386), ustanowiło przy Ministerstwie Robót Publicznych Komisję Kwalifikacyjną, która wydawać będzie opinię o kwalifikacji osób ubiegających się a prawo prowadzenia (kierownictwa) robót budowlanych, oraz egzaminować kandydatów.

34. Ubezpieczenia od ognia.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń wzajemnych (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 410) postanowiło, że budowle, położone na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego, lwowskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, warszawskiego (z wyłączeniem st. m. Warszawy), wileńskiego i wołyńskiego, z wyjątkiem pewnych budowli (państwowych i t. d.) podlegają przymusowi ubezpieczenia od ognia w całkowitej sumie oszacowania.

Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wojennych, utworzona ustawą z dnia 23. czerwca 1921 i zreorganizowana rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 10. października 1924 roku otrzymuje nazwę: „Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych”.

Powszechny Zakład ubezpieczeń wzajemnych jest instytucją prawno-publiczną na wzajemności opartą, mającą na celu dobro publiczne, a nie osiągnięcie zysków P. Z. U. W. jest osobą prawną.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23. grudnia 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia budowli w m. st. Warszawie i o zakładzie ubezpieczeń wzajemnych m. st. Warszawy (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 983) postanowiło że budowle, położone na obszarze m. st. Warszawy (z wyjątkami państwowych i t. d.) podlegają przymusowi ubezpieczenia od ognia w całkowitej sumie oszacowania. Dla ubezpieczenia od ognia budowli, podlegających przymusowi ubezpieczenia, zostaje utworzony „Zakład Ubezpieczeń Wojennych m. st. Warszawy”.

35. Naprawa ustroju rolnego.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4-go stycznia 1927 r. o utworzeniu Głównej i Wojewódzkich Rad naprawy ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 14) ustanowiło Główną Radę naprawy ustroju rolnego oraz Wojewódzkie Rady naprawy ustroju rolnego jako organy doradcze i opiniodawcze Ministra Reform Rolnych. Główna, jak również Wojewódzkie Rady naprawy ustroju rolnego składają się: a) z przewodniczącego, b) z 6 delegatów lub ich zastępców, wyznaczonych po jednym przez Ministrów: Reform Rolnych, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Sprawiedliwo-

ści, Rolnictwa oraz Pracy i Opieki Społecznej, c) z 6 członków z pośród wybitnych znawców stosunków rolnych i ustawodawstwa agrarnego oraz z pośród osób, biorących czynny udział w życiu gospodarczym i samorządowym, powołanych przez Ministra Reform Rolnych, po zasignięciu w stosunku do członków Rad Wojewódzkich opinii właściwych wojewodów.

Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 10. maja 1927 r. o ustaleniu regulaminu Głównej i Wojewódzkich Rad naprawy ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 430).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29-go lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 615) o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4. stycznia 1927 r. o utworzeniu Głównej i Wojewódzkich Rad naprawy ustroju rolnego (wprowadzono postanowienie o 8 delegatach lub ich zastępcach, wyznaczonych po jednym przez Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Sprawiedliwości, Rolnictwa, Robót Publicznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Reform Rolnych).

Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 27. czerwca 1927 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa o postępowaniu przy ustalaniu wniosków co do wysokości wynagrodzenia są przymusowo wykupywane majątki (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 616), wydane na mocy cz. 3. art. 28. ustawy z dnia 28. grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 11. lipca 1927 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa, w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przymusowo wykupywanych przy przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 617).

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15. lipca 1927 r. w sprawie uzupełnienia ustawy o zakresie działania Ministra Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 598). Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6. grudnia 1927 roku o utworzeniu okręgowych urzędów ziemskich w Stanisławowie i Tarnopolu oraz zmianie właściwości terytorjalnej okręgowych urzędów ziemnych we Lwowie i Krakowie (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 977).

Obwieszczenie Ministra Reform Rolnych z dnia 29. września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 833) w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 31. lipca 1923 roku o scailaniu gruntów.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11. lipca 1927 r. o oznaczeniu okręgów przemysłowych i podmiejskich, w których nie ulegają obowiązkowi parcelacyjnemu obszary poniżej 60 ha użytków rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 628).

Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 7. grudnia 1926 r. do ustawy o wykonaniu reformy rolnej, wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Skarbu oraz Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 66 z r. 1927).

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 30-go września 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Reform Rolnych w sprawie regulaminu komisji dyscyplinarnych dla mierniczych przysięgłych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 888) wydane na podstawie ustawy z dnia 15. lipca 1925 r. o mierniczych przysięgłych.

36. Prawo łowieckie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3-go grudnia 1927 r. o prawie łowieckim (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 934) określa pojęcie „zwierzyny” (dzikie zwierzęta łowne, w tem rozporządzeniu wyliczone). Ponadto Minister Rolnictwa może uznać w drodze rozporządzenia inne jeszcze gatunki zwierząt dzikich na zwierzęta łowne. Polowanie związane jest z własnością gruntu i należy do właściciela gruntu. Właściciel polowania może użytkować je samodzielnie, jeżeli obszar gruntu, na którym ma polowanie, jest nie mniejszy od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki własny. Jeżeli obszar polowania nie stanowi obwodu łowieckiego własnego, właściciel tego polowania może użytkować je jedynie łącznie z właścicielami innych obszarów polowania na obszarze nie mniejszym od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi obwód łowiecki wspólny. Właściciele gruntów, objętych wspólnym obszarem łowieckim, stanowią spółkę łowiecką, która posiada osobowość prawną. — Nie wolno polować bez posiadania karty łowieckiej, wydanej przez właściwą władzę. — Zabrania się polować w czasie oznaczonym (czas ochrony) na wyliczone w rozporządzeniu zwierzęta. — Oprócz tego rozporządzenie to zawiera postanowienia o wynagradzaniu szkód łowieckich i o ochronie od tych szkód.

37. Choroby roślin.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19-go listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 922) postanowiła, że stosownie do przepisów tego rozporządzenia będą zwalczane lub tępione choroby roślin, chwasty i szkodniki roślin, wskazane w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa.

Zwalczanie chorób roślin i tępienie chwastów i szkodników roślin należy do Ministra Rolnictwa, wojewodów, starostów oraz zarządów gmin w zakresie, jaki dla władz tych ustala rozporządzenia Ministra Rolnictwa.

38. Sprawy weterynaryjne i hodowlane.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) postanawia, że zwalczanie zaraźliwych chorób zwierzęcych na podstawie przepisów tego rozporządzenia należy, o ile to rozporządzenie nie stanowi inaczej, do Ministra Rolnictwa, wojewodów i starostów we właściwym im zakresie działania. — Wyrażenie „zwalczanie” zaraźliwych chorób zwierzęcych oznacza zarówno zapobieganie tym chorobom, jak ich tłumienie. Wyrażenie „zwierzęta” oznacza wszystkie gospodarskie zwierzęta jednokopytowe i racicowe oraz psy, koty, drób, pszczoły, ryby, raki i inne zwierzęta, o ile są użyteczne w gospodarstwie.

W razie wyjątkowej potrzeby Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra Rolnictwa, uchwalony w Radzie Ministrów, powoływać w drodze rozporządzeń na określony przeciąg czasu lub do odwołania, dla obszaru całego Państwa lub jego części, specjalne organa do zwalczania poszczególnych zaraźliwych chorób zwierzęcych oraz określać ich właściwość i stosunek do władz.

Właściciele zwierząt, jako też wszyscy, którzy z tytułu faktycznego posiadania lub używania zwierzęcia, albo z tytułu wychowywania urzędu lub zawodu mają styczność ze zwierzętami, są obowiązani zgłosić niezwłocznie do najbliższego posterunku policji lub bezpośrednio do starosty każdy wypadek zachorowania, jak również wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie zachorowania na jedną z wyliczonych chorób: księgosusz, zarazę płucną bydła rogatego, pryszczycę, wąglik, wścieklicznę itd.

Odszkodowanie od Państwa należy się za zwierzęta zabite na zarządzenie władz państwowych w wykonaniu tego

rozporządzenia lub padłe wskutek szczepienia, trzebienia i innych zabiegów, przewidzianych w tem rozporządzeniu, a wykonanych na zarządzenie władz państwowych, jak również za zwierzęta wywłaszczone.

Państwo ponosi koszty połączone z urzędowaniem władz administracyjnych i organów lekarsko - weterynaryjnych w zakresie wykrywania, stwierdzenia i tłumienia zaraźliwych chorób zwierzęcych, jako też koszty odszkodowań, zapomóg i nagród, przyznawanych na podstawie przepisów tego rozporządzenia.

Gminy ponoszą koszty stosowania ogólnych środków ochronnych i nadzoru w obrębie gminy, jako też koszty usuwania i niszczenia zwłok i odpadków, w sposób zapobiegający niebezpieczeństwu rozszerzenia zarazy.

Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzeń rozciągać przepisy tego rozporządzenia na zaraźliwe choroby zwierzęce, w rozporządzeniu tem niewymienione oraz określać sposób ich zwalczania zapomocą środków w rozporządzeniu tem przewidzianych.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19-go grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 975) w sprawie terminu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych postanowiło, że rozporządzenie to wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 1. kwietnia 1928 roku.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. maja 1927 roku w państwowych zakładach dozoru koni i premjowania ogierów (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 435) postanawia, że państwo dążyć będzie do zapewnienia niezbędnej dla hodowli koni ilości odpowiednich ogierów rozplodowych przez: a) utrzymywanie państwowych zakładów chowu koni, a mianowicie państwowych stad ogierów i państwowych stadnin koni, b) premiowanie ogierów, nie stanowiących własności Państwa.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20. maja 1927 r. o statystyce uboju zwierząt (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 441), wydane na zasadzie ustawy z dnia 21. października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej w brzmieniu ustalonej ustawą z dnia 1. czerwca 1923 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17. października 1927 r. o spisie koni, bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 835).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 3. sierpnia 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 668) do ustawy z dnia 28. października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15. lipca 1927 r. o Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 586) postanowiło, że Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, Państwowy Instytut Naukowo-Rolniczy w Bydgoszczy, Stacja Botaniczno-Rolnicza we Lwowie, Krajowy Zakład Sadowniczy w Zaleszczykach oraz Morskie Laboratorium Rybackie zostają połączone w jeden wyższy zakład badawczo-naukowy pod nazwą „Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego” z siedzibą w Puławach.

39. Prawo lasowe.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów, nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 504) ma zastosowanie do wszystkich lasów lub gruntów leśnych z wyjątkiem lasów lub gruntów leśnych, stanowiących własność Państwa. Zmiana uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania może nastąpić jedynie w lasach nie uznanych za ochronne na podstawie zezwolenia właściwej władzy. — Wszelkie grunty leśne, pozabawione drzewostanów, winny być ponownie zalesione. Wszystkie lasy winny być zagospodarowane według planów urzędzenia gospodarstwa leśnego z uwzględnieniem zasady trwałości użytkowania. W lasach, których powierzchnia jest tak mała, iż prowadzenie gospodarstwa nie wymaga sporządzenia planu, plan urzędzenia gospodarstwa leśnego zastąpiony być może programem gospodarczym. — Za lasy ochronne mogą być uznane przez właściwą władzę lasy i zarośla, które zabezpieczają grunty przed zmywaniem i wyjąłowieniem i powstrzymują usuwanie się ziemi, chronią brzegi wód i t. d. ściwemi w rozumieniu tego rozporządzenia są starostowie i wojewodowie.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 641) o zmianie postanowień art. 25 i 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów, niestanowiących własności Państwa.

Prof. Dr. Tadeusz Hilaryowicz (Warszawa).

3. Zobowiązania Międzynarodowe Polski

(za czas od 1. II. 1927 do 1. II. 1928).

I. Umowy o charakterze Politycznym.

1) Traktat Przyjaźni z Afganistanem, podpisany w Angorze dnia 3 listopada 1927 r.

Traktat zawiera pięć artykułów. Art. I zapewnia utrzymanie pokoju i wieczystej przyjaźni między obu państwami oraz ich obywatelami. Art. II przewiduje ustanowienie wzajemne stałych misyj dyplomatycznych na zasadzie prawa narodów. Art. II wyraża zgodę Stron na zawarcie Traktatu Handlowego i Konwencji Konsularnej. Art. IV mówi o ratyfikacji i wejście w życie Traktatu.

Traktat sporządzono w trzech językach, po polsku, persku i francusku; tekst francuski, w razie różnicy zdań, jest uważany za autentyczny.

2) Opublikowano w Dzienniku Ustaw ex 1027 Nr. 40 tekst Traktatu koncyliacyjno-arbitrażowego polsko-austrjackiego z dnia 16. IV. 1926. — Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 17. V. 1927 sub Nr. 1471.

3) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1027 Nr. 40 tekst Traktatu koncyliacyjno-arbitrażowego polsko-duńskiego z dnia 23. IV. 1926. — Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów, d. 8. IV. 1927 sub Nr. 1437.

4) Traktat Przyjaźni polsko-perski, podpisany w Teheranie dnia 19 marca 1927 r. — Traktat zawiera siedem artykułów. Różni się on od afgańskiego tylko tem, że w art. III przewiduje utworzenie placówek konsularnych, a w art. IV podkreśla wyraźnie, że zawarty jest na zasadach ścisłej równości i wzajemności; to ostatnie w tym celu, aby odjąć traktatowi wszelkie cechy kapitulacyjne.

5) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 16 tekst Traktatu gwarancyjnego polsko-rumuńskiego z dnia 26. III. 1926. Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów dnia 7. III. 1927 sub Nr. 1411.

6) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 37 i 44 tekst Traktatu koncyliacyjno-arbitrażowego polsko-szwedzkiego z dnia 3. XI. 1925. Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów dnia 7. V. 1927 sub Nr. 1566.

II. Umowy Gospodarcze.

1) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 6 tekst Arrangement handlowego z Bułgarią z dnia 29. IV. 1925. Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów dnia 19. II. 1927 sub Nr. 1408.

2) Układ emigracyjny ze Stanem Sao-Paulo, podpisano dn. 19 lutego 1927 r.

3) Arrangement emigracyjne z Brazylią, podpisano dnia 22. lutego 1927 r.

4) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 75 tekst Konwencji bałtyckiej o zwalczaniu przemytnictwa towarów alkoholowych, z dn. 19. VIII. 1925 r.

5) Traktat Handlowy i Nawigacyjny z Estonją, podpisany w Tallinie dnia 19 lutego 1927 r.

6) Układ Handlowy prowizoryczny z Łotwą, podpisano w Rydze dnia 22 grudnia 1927 r.

7) Układ polsko-niemiecki w sprawie tymczasowego uregulowania obrotu drewnem z Polski do Niemiec, podpisany w Warszawie dnia 30 listopada 1927 r.

8) Konwencja polsko-niemiecka w sprawie polskich robotników rolnych, podpisana w Warszawie dnia 24 listopada 1927 r.

9) Porozumienie polsko-niemieckie w sprawie rekrutacji, pośredniczenia i kontraktowania, jako też przejazdu polskich sezonowych robotników rolnych, podpisane w Warszawie dn. 24 listopada 1927 r.

10) Porozumienie polsko-niemieckie w sprawie polskich robotników rolnych, którzy przybyli do Niemiec przed 31. XII. 1925, podpisane w Warszawie dnia 24 listopada 1927 r.

11) Układ polsko-niemiecki w sprawie pomocy dla pozbawionych zarobku i ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, podpisany w Berlinie dnia 14 lipca 1927 r.

12) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1928 Nr. 8 tekst Układu polsko-niemieckiego o wykonaniu Art. 312 Traktatu Wersalskiego z dnia 24. I. 1927.

13) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 84 tekst Traktatu Handlowego i Nawigacyjnego z Norwegią z dnia 22. grudnia 1926. — Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów dnia 12. IX. 1927 sub Nr. 1530.

14) Umowa handlowa polsko-perska, podpisana w Teheranie dnia 19 marca 1927 r.

III. Umowy Konsularne.

- 1) Konwencja konsularna polsko-turecka, podpisana w Angorze dnia 25 marca 1927 r.
- 2) Konwencja konsularna z Królestwem Serbów, Chorwątów i Słoweńców, podpisana w Belgradzie dnia 6 marca 1927.

IV. Umowy Prawne.

- 1) Traktat ekstradycyjny ze Stanami Zjednoczonymi podpisany w Warszawie dnia 22 listopada 1927 r.
- 2) Układ z Czechosłowacją w przedmiocie akt, przechowywanych dotąd przez urzędy austriackie, podpisany w Warszawie dnia 8 lutego 1927 r.
- 3) Układ z Czechosłowacją w sprawie wymiany akt po byłych władzach wojskowych austriackich, węgierskich i austriacko-węgierskich, podpisany w Warszawie dnia 8 lutego 1927 r.
- 4) Układ z Czechosłowacją w sprawie podziału akt i archiwów kolejowych, podpisany w Warszawie dnia 8 lutego 1927 r.
- 5) Deklaracja w sprawach aktowych, podpisana z Czechosłowacją w Warszawie dnia 8 lutego 1927 r.
- 6) Trzy Protokoły wykonawcze do Umowy w sprawach prawnych i finansowych (Likwidacyjnej), podpisane z Czechosłowacją w Pradze dnia 9 listopada 1927 r.
- 7) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 27 tekst Konwencji polsko-francuskiej o przekazywaniu akt i zleceń sądowych z dnia 30. XII. 1925 r.
- 8) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 96 tekst Układu polsko-niemieckiego o wydaniu akt z dnia 22. XII. 1926. — Zarejestrowano go w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 5. grudnia 1927 sub Nr. 1590.

V. Umowy Komunikacyjne i Graniczne.

- 1) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 86 tekst Umów lotniczych z Czechosłowacją z dnia 15. IV. 1926 r. — Zarejestrowano je w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 10. X. 1927 SUD Nr. 1554.
- 2) Konwencja polsko-czechosłowacka w przedmiocie uregulowania wzajemnej komunikacji kolejowej, podpisana w Pradze dnia 30 maja 1927 r.
- 3) Arrangement z Kanadą o wymianie paczek pocztowych, podpisane dnia 30 marca 1927 r.

4) Umowa polsko-niemiecka o ułatwieniach komunikacji międzynarodowej na linii kolejowej Firchau—Chojnice—Tczew—Marienburg, podpisana w Warszawie dnia 26 marca 1927 r.

Opublikowano ją w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 50; zarejestrowana w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 15. VII. 1927 sub Nr. 1505.

5) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 48 tekst Umowy o wzajemnej komunikacji kolejowej pomiędzy Polską i Gdańskiem a Niemcami z d. 27. III. 1926 r.

Zarejestrowano ją w Sekretarjacie Ligi Narodów dnia 15. VII. 1927 sub Nr. 1506.

6) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 54 tekst Konwencji polsko-niemieckiej o uregulowaniu stosunków granicznych z dnia 27. I. 1926.

Zarejestrowano ją w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 15. VII. 1927 sub Nr. 1504.

Podpisano w d. 22. listopada 1927 Protokół rektyfikacyjny do powyższej umowy.

7) Protokół w sprawie rowu granicznego przy Knurowie, podpisany w Poznaniu d. 27 października 1927 r.

8) Podpisano w d. 27. października 1927 r. Protokół Dodatkowy do Protokołu w przedmiocie otwarcia dróg celnych i innych przejść przez polsko-niemiecką granicę z d. 22. XII. 1926 r. Oba protokoły opublikowano w Dz. Ustaw ex 192S Nr. 4.

9) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 69 tekst Układu polsko-niemieckiego w sprawie trzech domostw w Korzenio-
wie z d. 2. I. 1923 r. — Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 23. VI. 1927 sub Nr. 1537.

10) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 66 tekst Umowy polsko-niemieckiej w sprawie obopólnej odprawy celnej i paszportowej oraz w sprawie ruchu kolejowego w Korzenio-
wie z d. 16. VI. 1926 r. — Zarejestrowano ją w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 20. VIII. sub Nr. 1522.

11) Na mocy wymiany not (polska z d. 9. września 1927 roku, niemiecka z d. 20. września 1927 r.) przedłużono do d. 31. grudnia 1928 r. ważność Konwencji o ułatwieniach w małym ruchu granicznym z d. 30. XII. 1924 r.

12) Układ polsko-niemiecki w sprawie rybołówstwa na bieżących i stojących wodach granicznych; podpisany w Berlinie d. 10 grudnia 1927 r.

13) Układ polsko-niemiecki w sprawie używania i utrzy--

mywania głębokiej sztolni Fryderyka; podpisany w Berlinie d. 7 grudnia 1927 r.

14) Układ polsko-niemiecki o administracji odcinka granicznego Warty, stanowiącego granicę i o ruchu na tym odcinku, z postanowieniami wykonawczymi i protokołem końcowym; podpisany w Poznaniu d. 16 lutego 1927 r.

15) Układ polsko-niemiecki, dotyczący poprawy i utrzymania biegu Drwęcy na odcinku granicznym, z Protokołem dodatkowym; podpisany w Poznaniu d. 11 kwietnia 1927 r. — Został on opublikowany w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 113.

16) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 60 tekst Układu polsko-niemieckiego o administracji odcinka Odry, stanowiącego granicę z d. 19. VIII. 1926 r. — Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 2. VIII 1927 sub Nr., 1515.

17) Protokół polsko-niemiecki w sprawie Liswarty; podpisany w Poznaniu d. 27 października 1927 r.

18) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 63 tekst Układu wodociagowego polsko-niemieckiego z d. 12. I. 1924 r. — Zarejestrowano go w Sekretarjacie Ligi Narodów d. 16. VIII. 1927 sub Nr. 1519.

VI. Umowy różne wielostronne.

1) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 28 tekst Konwencji Genewskiej z 6 lipca 1906 r. o polepszeniu losu rannych i chorych w armiach czynnych. — W Nr. 75 Dz. Ustaw ex 1927 zamieszczono sprostowanie błędu.

W Nr. 79 Dz. Ustaw ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o Stowarzyszeniu „Polski Czerwony Krzyż” (poz. 688), oraz o Ochronie znaku i nazwy Czerwonego Krzyża (poz. 689).

2) Opublikowano w Dz. Ustaw ex 1927 Nr. 21 trzy Konwencje haskie wojenne z d. 18 października 1907 r., a mianowicie:

a) Konwencję, dotyczącą rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich (poz. 158 i 159);

b) Konwencję, dotyczącą praw i zwyczajów wojny lądowej wraz z Regulaminem (poz. 160 i 161);

c) Konwencję, dotyczącą praw i obowiązków mocarstw i osób neutralnych w razie wojny lądowej (poz. 162 i 163).

3) W dniu 25 listopada 1927 r. Polska podpisała w Waszyngtonie nową Konwencję Radiotelegraficzną z Regulaminem Ogólnym i Regulaminem Dodatkowym.

4) W dniu 7. stycznia 1928 r. Polska złożyła dokument ratyfikacyjny Konwencji i Statutu, dotyczących ustroju międzynarodowego kolei, podpisany w Genewie d. 9. grudnia 1923 r.

5) W dniu 18 października 1927 r. Polska złożyła dokumenty ratyfikacyjne Konwencji o przewozie towarów kolejami (C. J. M.) i Konwencji o przewozie kolejami osób i bagażu (C. J. V.), podpisany w Bernie d. 23. października 1924 r.

Prof. Dr. Julian M a k o w s k i (Warszawa).

4. Kronika ustawodawcza

(za czas od 15 grudnia 1927 do 19 marca 1928 r.).

Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej (z mocą ustawy)

195. z dnia 13. XII. 1927 o wykonaniu wyroków śmierci, wydanych przez sądy karne powszechne (Dz. Ust. Nr. 112, poz. 947);
196. z dnia 17. XII. 1927 o zmianie rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 17. VIII w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz osób wojskowych (Dz. Ust. Nr. 112, poz. 948);
197. z dnia 14. XII. 1927 o likwidacji stosunków z wекси, do których mają zastosowanie przepisy kodeksu handlowego z 1909 r. (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 968);
198. z dnia 19. XII. 1927 o zmianie ustawy z 17. XII. 1922 o państwowej służbie cywilnej (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 969);
199. z dnia 19. XII. 1927 o zmianie ustawy o ochronie lokatorów (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 970);
200. z dnia 19. XII. 1927 o zmianie przepisów, dotyczących urzędzenia sądownictwa i o postępowaniu karnem w okręgach sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 971);
201. z dnia 19. XII. 1927 o pobieraniu od 1. I. 1928 do 31. III. 1929 r. nadzwyczajnego 10% dodatku do podatków bezpośrednich, pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też od wpłacanych względ. przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 972);
202. z dnia 19. XII. 1927 o terminach ogłaszania i wykonywania planów parcelacyjnych i wykazów imiennych nieruchomości, podlegających wykupowi na cele reformy rolnej (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 973);

203. z dnia 19. XII. 1927 o ulgach dla dłużników Wileńskiego Banku Ziemskiego (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 974);
 204. z dnia 19. XII. 1927 w sprawie terminu wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22. VIII. 1927 o zwalczaniu chorób zaraźliwych zwierzęcych (Dz. Ust. Nr. 114, poz. 975);
 205. z dnia 13. XII. 1927 o godłach i barwach państwa oraz o znakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. Ust. Nr. 115, poz. 980);
 206. z dnia 17. XII. 1927 o zaopatrzeniu osób cywilnych, poszkodowanych w związku z działaniem wojska polskiego w dn. 12—15 maja 1926 r. (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 981);
 207. z dnia 17. XII. 1927 o zamianie gruntu państwowego w Rawiczu na grunt miasta Rawicza (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 982);
 208. z dnia 23. XII. 1927 o przymusie ubezpieczenia od ognia budowli w m. st. Warszawie i o Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych m. st. Warszawy (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 983);
 209. z dnia 23. XII. 1927 o granicach Państwa (Dz. Ust. Nr. 117, DOZ. 996);
 210. z dnia 23. XII. 1927 o skróceniu czasu aplikacji sądowej w b. zaborze pruskim (Dz. Ust. Nr. 117, poz. 997);
 211. z dnia 28. XII. 1927 o przedłużeniu prawa zwłoki, przewidzianego w § 5 rozp. Prezydenta Rzplitej z 14 maja 1924 o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. Ust. Nr. 117, poz. 998);
 212. z dnia 28. XII. 1927 o przedłużeniu terminu przedawnienia rent i rat rentowych w b. zaborze pruskim (Dz. Ust. Nr. 117, poz. 999);
 213. z dnia 28. XII. 1927 o wykupie maszyn, narzędzi i fabrykatów tytoniowych (Dz. Ust. Nr. 117, poz. 1000);
 214. z dnia 28. XII. 1927 o utworzeniu sądu powiatowego w Gdyni i zmianie okręgów sądów powiatowych w Grudziądzu, Nowem i Świeciu (Dz. Ust. Nr. 117, poz. 1001);
1. z dnia 23. XII. 1927 o zmianie ustawy z 17. II. 1922 w sprawie organizacji władz dyscyplinarnych przeciwko funkcjonariuszom państwowym (Dz. Ust. Nr. 2, 1928, poz. 6);
 2. z dnia 23. XII. 1927 o zmianie ustawy z dnia 20. VI. 1924 o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów Polskiej Marynarki wojennej (Dz. Ust. Nr. 2, poz. 7);

3. z dnia 23. XII. 1927 o zmianie parceli państwowej na parcelę Twa Polskiej Bursy w Przemyśle (Dz. Ust. Nr. 2, poz. 8);
4. z dnia 23. XII. 1927 o rozciągnięciu na górnośląską część województwa śląskiego art. 14 ust. z dnia 23. VI. 1921 r. o wprowadzeniu dekretów, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu oraz o dalszem uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dz. Ust. Nr. 2, poz. 9);
5. z dnia 23. XII. 1927 w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 18);
6. z dnia 23. XII. 1927 o zmianie dekretu o rejestrze handlowym (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 19);
7. z dnia 23. XII. 1927 o zapobieganiu upadłości (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 20);
8. z dnia 3. XII. 1927 o zmianie przepisów tymczasowych o kosztach sądowych (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 21);
9. z dnia 28. XII. 1927 o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności, ciążących na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. Ust. Nr. 3, poz. 22);
10. z dnia 11. I. 1928 o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 23. V. 1924 o służbie wojskowej (Dz. Ust. Nr. 4, poz. 26);
11. z dnia 16. I. 1928 o zmianie dekretu z 8. II. 1919 o aplikacji sądowej (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 39);
12. z dnia 16. I. 1928 o zniesieniu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 40);
13. z dnia 23. I. 1928 w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych, sędziów, prokuratorów, wojska i emerytów (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 41);
14. z dnia 23. I. 1928 o podwyższeniu uposażenia wojskowych zawodowych i oficerów rezerwy w czynnej służbie (Dz. Ust. Nr. 7, poz. 42);
15. z dnia 16. I. 1928 o stanie wojennym (Dz. Ust. Nr. 8, poz. 54);
16. z dnia 16. I. 1928 o rewizji koncesyj na sprzedaż przedmiotów, objętych monopolem skarbowym (Dz. Ust. Nr. 8, poz. 55);
17. z dnia 16. I. 1928 o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych (Dz. Ust. Nr. 8, poz. 56);
18. z dnia 16. I. 1928 o rozciągnięciu mocy obowiązującej przepisu § 179 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnio i zachodnio pruskiej z dnia 19. III. 1981 roku

- Zb. ust. pr. str. 179) na obszar woj. poznańskiego (Dz. Ust. Nr. 9, poz. 63);
19. z dnia 26. I. 1928 o kontroli Ubezpieczeń (Dz. Ust. Nr. 9, poz. 64);
 20. z dnia 16. 1. 1928 o zatwierdzeniu umowy między Rzeczpospolitą Polską a W. M. Gdańskiem o cłach wywozowych z dnia 12. VIII. 1925 i protokołu końcowego (Dz. Ust. Nr. 10, poz. 81);
 21. z dnia 19. I. 1928 o organizacji i zakresie władz administracji ogólnej (Dz. Ust. Nr. 11, poz. 86);
 22. z dnia 6. II. 1928 o ustroju sądów powszechnych (Dz. Ust. Nr. 12, poz. 93);
 23. z dnia 7. II. 1928 o zmianach dotyczących ustroju N. T. A. i o stosunku służbowym sędziów N. T. A. (Dz. Ust. Nr. 13, poz. 94);
 24. z dnia 6. II. 1928 o rozwiązaniu Komisji Ankietowej Badań warunków i kosztów produkcji oraz wymiany (Dz. Ust. Nr. 13, poz. 95);
 25. z dnia 6. II. 1928 o emisji 4% premjowej pożyczki inwestycyjnej (Dz. Ust. Nr. 14, poz. 99);
 26. z dnia 4. II. 1928 o uzupełnieniu art. 73 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. Ust. Nr. 15, poz. 106);
 27. z dnia 6. II. 1928 o uzupełnieniu ustawy z 2. VIII. 1926 w sprawie zaciągnięcia pożyczki dolarowej w St. Zj. Am. Półn. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 107);
 28. z dnia 6. II. 1928 o zmianie Statutu Państw. Rady Kolejowej (Dz. Ust. Nr. 15, poz. 108);
 29. z dnia 6. II. 1928 o wymianie akcji rublowych Wileńskiego Banku Ziemskiego (Dz. Ust. Nr. 15, poz. 109);
 30. z dnia 7. II. 1928 o uzupełnieniu ustawy o ochronie lokatorów (Dz. Ust. Nr. 15, poz. 110);
 31. z dnia 13. II. 1928 o majątkach poddanych przymusowemu wykupowi na parcelację (Dz. Ust. Nr. 15, poz. 111);
 32. z dnia 13. II. 1928 o waloryzacji ceł (Dz. Ust. Nr. 15, poz. 112);
 33. z dnia 6. II. 1928 o adwokaturze w b. dz. pruskiej (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 116);
 34. z dnia 6. II. 1928 o zmianie rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27. V. 1927 o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezp. Wzaj. (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 17);
 35. z dnia 6. II. 1928 o zmianie ros. ust. górniczej (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 118);

36. z dnia 7. II. 1928 o przymusowym wykupie na cele reformy rolnej nieruchomości ziemskich osób nieobecnych (Dz. Ust. Nr. 19, poz. 119);
37. z dnia 7. II. 1928 o wpisywaniu do ksiąg hipotecznych praw własności polskich osób prawnych, kościelnych i zakonnych (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 120);
38. z dnia 7. II. 1928 o karach porządkowych w ustawach o postępowaniu sądowym, nakładanych na osoby pełniące czynną służbę wojskową oraz o przymusowym sprowadzaniu tychże osób przez sądy powszechne (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 121);
39. z dnia 7. II. 1928 o zmianie niektórych kwot pieniężnych ordynacji dla rozjemców, obowiązującej w b. zaborze pruskim (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 122);
40. z dnia 7. II. 1928 o budowie kolei Herby—Inowrocław (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 123);
41. z dnia 7. II. 1928 o sprzedaży gruntu państw. w Baranowiczach (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 124);
42. z dnia 7. II. 1928 o zmianie niektórych gruntów państwowych (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 125);
43. z dnia 7. II. 1928 o opłacie stemplowej od pism, stwierdzających kupno nieruchomości przez instytucje upoważnione do parcelacji (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 126);
44. z dnia 7. II. 1928 o zmianach ustawy o likwidacji serwitutów pastwiskowych w dobrach b. Komory Cieszyńskiej (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 127);
45. z dnia 7. II. 1928 o sprzedaży gruntu po b. prochowni w gm. Grabówka pow. tarnowski (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 128);
46. z dnia 14. II. 1928 o zmianie rozp. Prezydenta Rzplitej z 21. I. 1928 w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państw., sędziów, prokuratorów, wojska i emerytów (Dz. Ust. Nr. 16, poz. 129);
47. z dnia 7. II. 1928 o zaliczeniu gminy Ottynia do gmin. podlegających galicyjskiej ustawie gminnej z dnia 3. VII. 1896 (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 138);
48. z dnia 7. II. 1928 o sprostowaniu granic i zatwierdzeniu państwowych nadań do wydobywania rudy żelaznej w woj. kieleckiem i łódzkim (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 139);
49. z dnia 10. II. 1928 o statucie „Wydawnictwa Państwowe” (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 140);
50. z dnia 15. II. 1928 o sposobie lokowania funduszków przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasno-

- wolne oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązku publicznego (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 141);
51. z dnia 15. II. 1928 o przymusie połączeń nieruchomości zabudowanych z kanalizacją i wodociągiem miejskim w Lublinie, Radomiu, Piotrkowie, Częstochowie, Kielcach, Dąbrowie Górniczej i Sosnowcu (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 142);
 52. z dnia 15. II. 1928 o utworzeniu Biura projektu meljoracji Polesia (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 143);
 53. z dnia 15. II. 1928 o ustanowieniu Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen (Dz. Ust. Nr. 17, poz. 144);
 54. z dnia 14. II. 1928 o ustawie z 7. X. 1921 o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 151);
 55. z dnia 15. II. 1928 o sprzedaży placu państwowego w Kostoplu w woj. wołyńskim pod budowę kościoła ewangelickiego (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 152);
 56. z dnia 15. II. 1928 o zmianie rozp. z 16. II. 1927 o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużenia okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. Nr. 18, poz. 153);
 57. z dnia 15. II. 1928 o uzupełnieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o P. K. O. (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 154);
 58. z dnia 15. II. 1928 o zmianie austrj. ustawy z dnia 23. V. 1883 o ewidencji katastru podatkowego (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 155);
 59. z dnia 15. II. 1928 o wywozie zagranicę złota (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 156);
 60. z dnia 15. II. 1928 o sprzedaży nieruchomości państwowej w międzyrzeczu (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 157);
 61. z dnia 16. II. 1928 o przedłużeniu okresu zasiłkowego na wypadek bezrobocia w sezonie martwym 1927—1928 (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 158);
 62. z dnia 16. II. 1928 o uprawnieniach służby folwarcznej w związku ze zniesieniem służebności (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 159);
 63. z dnia 16. II. 1928 o karach za szpiegostwo i niektóre inne przestępstwa przeciwko Państwu (Dz. Ust. Nr. 18, poz. 160);
 64. z dnia 26. II. 1928 o upoważnieniu Ministra Skarbu do lokowania gotowizny w papierach wartościowych (Dz. Ust. Nr. 20, poz. 169);

65. z dnia 16. II. 1928 o sprzedaży nieruchomości państwowej w Warszawie—Zoliborz (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 174);
66. z dnia 16. II. 1928 o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 175);
67. z dnia 16. II. 1928 o uzupełnieniu ustawy z dnia 9. X. 1923 o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 176);
68. z dnia 24. II. 1928 o zmianie przepisów kodeksu karnego z 1903 r. (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 177);
69. z dnia 24. II. 1928 o zmianie ustawy karno-skarbowej (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 178);
70. z dnia 24. II. 1928 o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej w sprawie gospodarki leśnej lasów prywatnych (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 179);
71. z dnia 24. II. 1928 o zmianach opłat od uprawnień górniczych (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 180);
72. z dnia 24. II. 1928 o zmianie rozp. cesarskiego z dnia 31. VIII. 1915 o amortyzacji dokumentów (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 181);
73. z dnia 24. II. 1928 o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli państw. konserwatorów muzycznych (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 182);
74. z dnia 24. II. 1928 o Bibliotece Narodowej (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 183);
75. z dnia 24. II. 1928 o zmianach rozporządzenia Ministra b. dzielnicy pruskiej z 18. VI. 1921 o utworzeniu Morskiego Urzędu Rybackiego w Pucku (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 184);
76. z dnia 24. II. 1928 o uzupełnieniu ustawy o ochronie drobnych dzierżawców rolnych (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 195) ;
77. z dnia 24. II. 1928 o budowaniu kolei Woropajewo-Druja (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 196);
78. z dnia 24. II. 1928 o państwowej pomocy kredytowej przy zamianie gruntów, zamieniającej scalanie (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 197);
79. z dnia 24. II. 1928 o parcelacji gruntów państwowych (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 198);
80. z dnia 24. II. 1928 o zmianie ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 199);
81. z dnia 24. II. 1928 o zmianie ustawy z 6. VI. 1923 r. o stanowiskach oficerskich w polskiej marynarce handlowej (Dz. Ust. Nr. 22, poz. 200);

82. z dnia 16. II. 1928 o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. Ust. Nr. 23, poz. 202);
83. z dnia 24. II. 1928 o wyłączeniu gruntów na cele gospodarstwa leśnego (Dz. Ust. Nr. 23, poz. 203).
84. z dnia 24. II. 1928 o pragmatyce profesorskiej szkół akademickich i pomocniczych siłach tych szkół (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 204);
85. z dnia 24. II. 1928 o ustawie wodnej (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 205);
86. z dnia 24. II. 1928 o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów publicznych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym, wydanym dla całej Rzplitej (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 206);
87. z dnia 29. II. 1928 o zmianie ustawy dla mierniczych przysięgłych (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 207);
88. z dnia 29. II. 1928 o państwowem Muzeum Zoologicznem (Dz. Ust. Nr. 24, poz. 208);
89. z dnia 22. II. 1928 o sprzedaży niektórych gruntów państwowych (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 209);
90. z dnia 24. II. 1928 o zalesieniu gruntów podlegających obowiązkowi parcelacyjnemu (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 210);
91. z dnia 24. II. 1928 o przepisach tymczasowych, dotyczących umowy ubezpieczenia (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 211);
92. z dnia 26. II. 1928 o podwyższeniu emisji 5/o pożyczki konwersyjnej (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 212);
93. z dnia 28. II. 1928 o Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 213);
94. z dnia 29. II. 1928 o zmianach zakresu działania Ministra Kolei i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 214);
95. z dnia 29. II. 1928 o sprzedaży gruntu państwowego w gm. Wilczy pow. przemyski (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 215);
96. z dnia 29. II. 1928 o sprzedaży nieruchomości państwowej w Poznaniu (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 216);
97. z dnia 29. II. 1928 o margarynie i innych tłuszczach jadalnych (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 217);
98. z dnia 29. II. 1928 o zakładach Kórnickich (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 218);
99. z dnia 29. II. 1928 o zmianie § 108 procedury cywilnej z 1877 (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 219);

100. z dnia 29. II. 1928 o przyznaniu obligacjom Twa Kredyt. Przemysłu Polskiego gwarancji skarbowej (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 220);
101. z dnia 29. II. 1928 o powiecie morskim w Gdyni (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 221);
102. z dnia 1. III. 1928 o zabezpieczeniu na hipotece Ordynacji Zamojskiej zobowiązania Ordynata do wypłacania zasiłków emerytalnych na rzecz uczestników Kasy Przeworności i Pomocy Urzędników Ordynacji Zamojskiej (Dz. Ust. Nr. 25, poz. 222);
103. z dnia 7. II. 1928 o areszcie domowym (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 228);
104. z dnia 1. III. 1928 o uzupełnieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 22. VIII. 1927 o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 229);
105. z dnia 6. III. 1928 o uzupełnieniu taryfy celnej z 6. VI. 1924 (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 230);
106. z dnia 6. III. 1928 o zmianie rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. XI. 1927 o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 231);
107. z dnia 6. III. 1928 o ograniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 232);
108. z dnia 6. III. 1928 o poddaniu Kapitanatu Morskiego w Tczewie kompetencji Urzędu Marynarki Handlowej w Gdyni oraz o uregulowaniu innych spraw, związanych z żeglugą morską w porcie tczewskim (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 233);
109. z dnia 6. III. 1928 o likwidacji Skarbu Narodowego (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 234);
110. z dnia 6. III. 1928 o uchyleniu ustawy z dnia 30. IV. 1926 o popieraniu przemysłu cynkowego (Dz. Ust. Nr. 26, poz. 236);
111. z dnia 14. II. 1928 o użyciu broni przez organa służby bezpieczeństwa, publicznego i ochrony granic (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 243);
112. z dnia 6. III. 1928 o zapobieganiu upadłości w b. dzielnicy pruskiej (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 244);
113. z dnia 6. III. 1928 o zaopatrzeniu b. skazańców politycznych (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 245);
114. z dnia 6. III. 1928 o ochotniczych lotach ćwiczebnych (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 246);
115. z dnia 6. III. 1928 o skutkach naruszenia przepisów przy parcelacji prywatnej (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 247);

116. z dnia 6. III. 1928 o spłaceniu zobowiązań Skarbu Państwa z pożyczek państw. 1918—1920 r., opłaconych w złocie lub walucie pełnowartościowej (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 248);
117. z dnia 6. III. 1928 o wywozie jaj zagranicę (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 249);
118. z dnia 6. III. 1928 o zmianie rozp. Prezydenta z 28. XII. 1924 o organizacji giełd (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 250);
119. z dnia 7. III. 1928 o obowiązkach i prawach marynarki wojennej (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 251);
120. z dnia 7. III. 1928 o podatku od olejów mineralnych (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 252);
121. z dnia 7. III. 1928 o powództwie cywilnem o odszkodowanie z tytułu wynagrodzenia za nieruchomości, przymusowo wykupioną lub przejętą na rzecz państwa (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 253);
122. z dnia 7. III. 1928 o uzupełnieniu ustaw o ubezpieczeniu od wypadków w b. dzielnicy rosyjskiej (Dz. Ust. Nr. 27, poz. 254);
123. z dnia 6. III. 1928 o Policji Państwowej (Dz. Ust. Nr. 28, poz. 257);
124. z dnia 6. III. 1928 o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Ust. Nr. 28, poz. 258);
125. z dnia 6. III. 1928 o zmianie rozp. Prezydenta z 14. X. 1927 o gminach żydowskich w całej Rzeczypospolitej prócz b. dzieln. pruskiej (Dz. Ust. Nr. 28, poz. 259);
126. z dnia 7. III. 1928 w sprawie zmian wprowadzonych do wykonanych na gruncie orzeczeń o scalaniu gruntów (Dz. Ust. Nr. 28, poz. 260);
127. z dnia 6. III. 1928 o opiece nad zabytkami (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 265);
128. z dnia 6. III. 1928 o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 266);
129. z dnia 6. III. 1928 o opiekunach społecznych i o komisjach opieki społecznej (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 267);
130. z dnia 6. III. 1928 o wojskowych zasiłkach wojennych (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 268);
131. z dnia 6. III. 1928 o zmianach dotyczących ustawy z 28. V. 1920 o polskich statkach handlowych morskich (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 269);
132. z dnia 6. III. 1928 o uzupełnieniach rozp. Prezydenta z 27. XII. 1924 o przerachowaniu zobowiązań związków sa-

- morządowych oraz obligacyj samorządowych (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 270);
133. z dnia 7. III. 1928 o kwalifikacjach zawodowych do nau czania W szkołach zawodowych (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 271);
 134. z dnia 7. III. 1928 w sprawie organizacji więziennictwa (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 272);
 135. z dnia 30. I. 1928 o uznaniu m. Wilna i okolicy za obszar warowny (Dz. Ust. Nr. 29, poz. 273);
 136. z dnia 6. III. 1928 o zwołaniu Synodu Nadzwyczajnego Ewangelickiego Kościoła Unijnego (Dz. Ust. Nr. 30, poz. 278);
 137. z dnia 7. III. 1928 o Krzyżu Zasługi za Dzielność (Dz. Ust. Nr. 30, poz. 279);
 138. z dnia 12. III. 1928 o samorządowych kredytach zagranicznych i o sprzedaży zagranicę pakietów obligacyj i listów zastawnych Tow. i Instytucyj kredytu długoterminowego (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 290);
 139. z dnia 12. III. 1928 o zamianie gruntu państwowego w Piotrkowie (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 291);
 140. z dnia 12. III. 1928 o przedłużeniu ustawy z 1. IV. 1925 o wymiarze i poborze podatku od nieruchomości miejskich i od budynków niektórych wiejskich (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 292);
 141. z dnia 12. III. 1928 o zmianie ustawy z 26. III. 1926 o wstrzymaniu eksmisji dzierżawców gruntów zajętych pod budynki w b. dzieln. rosyjskiej (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 293);
 142. z dnia 14. III. 1928 o prawie lotniczem (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 294);
 143. z dnia 14. III. 1928 o sprzedaży gruntów państwowych w Poznaniu (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 295);
 144. z dnia 14. III. 1928 o zmianie rozp. Prezydenta z 6. II. 1928 o emisji 4% pożyczki premjowej (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 296);
 145. z dnia 14. III. 1928 o zmianie ustawy o ochronie lokatorów, dotyczącej opłaty za wodę i kanały (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 297);
 146. z dnia 14. III. 1928 o wyłączeniu średniego szkolnictwa rolniczego z M. W. R. i O. P. i przekazania go Min. Rolnictwa (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 298);
 147. z dnia 14. III. 1928 o uchyleniu przepisów o aktach organizacji ziemskiej (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 299);

158. z dnia 14. III. 1928 o zmianie ustawy z 29. VI. 1868 roku o organizacji izb handlowych i przemysłowych w b. dzielnicy austriackiej (Dz. Ust. Nr. 31, poz. 300);
149. z dnia 16. III. 1928 o granicach Państwa (Dz. Ust. Nr. 32, poz. 306);
150. z dnia 16. III. 1928 o stanie wyjątkowym (Dz. Ust. Nr. 32, poz. 307);
- 151: z dnia 16. III. 1928 o zmianie dekretu o miarach z 8. II. 1919 (Dz. Ust. Nr. 32, poz. 308);
152. z dnia 16. III. 1928 o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. Ust. Nr. 32, poz. 309);
153. z dnia 16. III. 1928 o zaopatrzeniu ludności w wodę (Dz. Ust. Nr. 32, poz. 310);
154. z dnia 16. III. 1928 o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. Ust. Nr. 32, poz. 311).